

Viața, nevoințele și pătimirea Sfântului, slăvitului și întru tot lăudatului Apostol Petru (29 iunie)

Sfântul Apostol Petru, care mai înainte de apostolie se numea Simon, era de neam iudeu, din hotarele Galileei cea din Palestina, dintr-o cetate mică și neslăvită, care se numește Betsaida. El era fiul lui Iona, din seminția lui Simeon și frate cu Sfântul Apostol Andrei, cel întâi chemat. Luând pe fiica lui Aristobul, care era frate cu Sfântul Apostol Varnava, a născut dintr-însa un fiu și o fiică. Petru era simplu la obicei și neînvățat, însă temător de Dumnezeu; căci păzea poruncile Lui fără de prihană în toate lucrurile sale. Cu meșteșugul era pescar, căci, fiind sărac, trebuia să-și câștige hrana casei sale din osteneala mâinilor, ca să hrănească pe femeie, pe copii, pe soacră și pe bătrânul său tată, Iona. Andrei, fratele lui, trecând cu vederea deșertăciunile și gâlcevile lumii acesteia, și-a ales viața fără însoțire; și, ducându-se la Sfântul Ioan Botezătorul, care propovăduia pocăința la Iordan, s-a făcut ucenicul lui.

Andrei, auzind cuvintele învățătorului său, care arăta cu degetul pe Iisus, zicând: *Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii...* și celelalte mărturii despre Domnul nostru Iisus Hristos, a lăsat pe Ioan și s-a dus în urma Lui cu un alt ucenic al Botezătorului Ioan. El singur a întrebat pe Hristos despre casă și despre viețuirea Lui, zicând: *Învățătorule, unde locuiești?* Domnul le-a răspuns: *Veniți și vedeți. Ei s-au dus și au văzut unde locuia și au petrecut la Dânsul ziua aceea.*

A doua zi, ducându-se Andrei la fratele său, Simon Petru, i-a grăit: *Am aflat pe Mesia, Care se tâlcuiește Hristos!* Apoi, l-a dus pe el la Iisus, Care, căutând spre dânsul, i-a zis: *Tu ești Simon, fiul lui Iona; Tu te vei*

chema Chifa, care se tâlcuiește Petru. Sfântul Petru îndată s-a rănit cu dragostea pentru Domnul, crezând cu adevărat că este Hristos, Cel trimis de Dumnezeu pentru mântuirea lumii. Dar nu și-a lăsat casa și meșteșugul, purtând încă grijă de trebuințele casnicilor săi, la care lucru îl ajuta și Andrei din când în când, pentru tatăl său care îmbătrânise. Aceasta au făcut-o până ce amândoi au fost chemați de Domnul la apostolie.

După ce Ioan a fost pus în temniță de Irod Agripa, Iisus Hristos, umblând pe lângă Marea Galileei, care se numește și a Tiberiadei sau lacul Ghenizaretului, a văzut pe Petru și pe Andrei, fratele său, aruncând mrejele în apă, și le-a zis: *Veniți după Mine și vă voi face pe voi vânători de oameni.* Dar ce fel de vânători a vrut Domnul să-i facă pe ei? Aceasta a arătat-o la vânarea peștelui. Căci, intrând în corabia lui Simon și poruncindu-i să arunce mrejele spre pescuit, la acea poruncă, Petru a zis: *Învățătorule, toată noaptea ne-am ostenit și nimic n-am prins; iar acum voi arunca mreaja după cuvântul Tău.*

Făcând aceasta, a prins mult pește, încât se rupea și mreaja de mulțimea peștelui. Aceasta era mai înainte închipuire a pescuitului cel duhovnicesc și al apostoliei; căci cu mreaja cuvântului Domnului avea să vâneze multe popoare la mântuire. Văzând Simon Petru această minune, a căzut la picioarele lui Iisus zicând: *Ieși de la mine, Doamne, că om păcătos sunt eu!* Aceasta a făcut-o pentru că îl cuprinsese spaimă pe el și pe toți cei ce erau cu el, de vânarea peștilor ce îi prinsese. Iar împotriva cuvintelor lui Petru, care zicea: *Ieși de la mine, Doamne...*, Domnul îl chema în urma Sa, zicându-i: "Vino după mine, că de acum vei fi pescar de oameni spre viață, în chipul în care ai pescuit acești pești spre moarte".

Din ceasul acela, Petru s-a făcut următor lui Hristos, precum și Andrei, fratele lui și ceilalți ucenici chemați. Domnul îl iubea pe el pentru dragostea inimii sale. Și a cercetat Domnul casa lui cea săracă prin venirea Sa, iar pe soacra lui care pătimea de boala frigurilor, a tămăduit-o prin atingerea mâinii. Noaptea, când Domnul a ieșit singur la rugăciune în loc pustiu, Sfântul Petru, nesuferind acum să fie fără Domnul nici un ceas, și-a lăsat casa și pe toți ai săi și a alergat în urma Lui, căutând cu osârdie pe iubitul său învățător. Și, aflându-L, i-a zis: *Toți te caută pe Tine, Doamne!* De acum nu se mai depărta de la El și petreceau împreună, îndulcindu-se de vederea feței Lui și de cuvintele cele dulci ca mierea; fiind singur văzător al minunilor Lui celor multe și mari, care arătat îl adevereau că este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în Care el a crezut cu neîndoire. Căci, precum a crezut cu inima spre dreptate, tot așa și cu gura a mărturisit spre mântuire.

Venind Domnul în părțile Cezareei lui Filip, a întrebat pe ucenicii săi: *Cine zic oamenii că sunt?* Și i-au răspuns: *Unii, Ioan Botezătorul, alții Ilie, iar alții proorocul sau unul din prooroci.* Și iar a întrebat: *Dar voi cine*

spuneți că sunt? Atunci Simon Petru a răspuns în numele celorlalți: *Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu.* Și a lăudat Domnul acea mărturisire a lui zicând: *Fericit ești, Simone, fiul lui Iona, că trupul și sângele nu ți-au arătat ție acestea, ci Tatăl Meu Cel din ceruri!* Și într-acea vreme i-a făgăduit Domnul lui, ca să-i dea cheile Împărăției cerului.

Petru, având dragoste fierbinte către Domnul, dorea să nu i se întâmple nici un rău lui Hristos. Deci, aflând mai înainte de patimile Domnului, îl oprea din neștiință, zicând: *Doamne, fii Ție milostiv! Să nu Ți se întâmple Ție acestea!* Aceste cuvinte ale lui Petru au fost neplăcute Domnului, deoarece pentru aceasta venise El, ca prin pătimire să răscumpere neamul omenesc din pierzare; însă din cuvintele acelea s-a arătat dragostea cea osârdnică a lui Petru către Domnul. Tot aici s-a arătat și nerăutatea lui; că, auzind acel cuvânt aspru de la Domnul: *Mergi înapoia Mea, satano!*, nu s-a mâniat, nici nu a plecat de la El, ci a primit cu dragoste acel cuvânt pedepsitor și-l urma Lui mai mult, cu toată osârdia. Și, când mulți dintre ucenici nu reușeau să înțeleagă cuvintele Domnului, ziceau: *Aspru este cuvântul acesta, deci, cine poate să-l asculte pe el?*; apoi s-au îndepărtat de Domnul. Și a zis Domnul celor doisprezece: *“Oare și voi voiți să vă duceți?”* Atunci, Simon Petru, i-a răspuns: *Doamne, la cine ne vom duce? Căci Tu ai cuvintele vieții veșnice, iar noi am crezut și am cunoscut, că Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu.*

O osârdie și o credință ca aceasta având Sfântul Petru către Domnul, a îndrăznit a cere de la Dânsul umblarea pe apă; căci, ieșind Petru din corabie, umbla pe apă ca să vină la Iisus. Dar, de vreme ce înainte de primirea Sfântului Duh nu era desăvârșit în credință, văzând vântul cel tare, s-a temut și, începând a se afunda, a strigat: *Doamne, mântuiește-mă pe mine.* Iisus, îndată întinzându-i mâna, l-a luat și i-a zis: *“Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?”* Și nu numai de înecarea apei l-a izbăvit pe el, dar și de puțină credință, când i-a zis: *“Eu m-am rugat pentru tine, ca să nu se împuțineze credința ta”*. Astfel s-a învrednicit Sfântul Petru și cu alți doi, cu Iacov și cu Ioan, a vedea pe Tabor, slava Schimbării la Față a Domnului, ce s-a descoperit lor. Ei au auzit acolo cu urechile lor glasul cel de la Dumnezeu Tatăl, care a venit de sus spre Domnul, precum zice despre aceasta în epistola sa, zicând: *Pentru că nu basmelor celor cu meșteșug umblând, v-am spus puterea și venirea Domnului nostru Iisus Hristos, ci fiind singuri văzători ai măririi Aceluia. Pentru că, luând de la Dumnezeu Tatăl cinstea și slava glasului celui ce a venit în chipul acesta la El, de la slava cea cu mare cuviință: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit. Acest glas noi l-am crezut pogorându-se din cer, fiind cu El în muntele cel sfânt.*

Când Domnul S-a apropiat spre patima Sa de bunăvoie și spre moartea cea de pe cruce, atunci Petru și-a arătat râvna lui către Domnul,

nu numai cu cuvântul, zicând: *Doamne, gata sunt a merge cu Tine și în temniță și la moarte, dar și cu lucrul; căci, scoțând sabia și lovind pe Malh, sluga arhiereului, i-a tăiat urechea. Dar, deși i s-a dat lui de la dumnezeiasca purtare de grijă să cadă în cea de trei ori lepădare de Domnul, însă prin adevărata pocăință și prin amară tânguire s-a sculat și s-a îndreptat, învrednicindu-se mai înainte de toți, a vedea pe Hristos după Învierea Lui, precum zice despre aceasta Sfântul Evanghelist Luca: *Adevărat este că S-a sculat Domnul și S-a arătat lui Simon. Sfântul Pavel scrie tot așa, zicând: "S-a sculat a treia zi după Scripturi și S-a arătat lui Chifa, adică lui Petru, apoi celor unsprezece".* Văzând Sfântul Petru pe Domnul, s-a umplut de negrăită bucurie. Și a primit de la El iertare de greșelile sale. Atunci cea mai dinainte lepădare de trei ori, a răsplătit-o bine prin răspunsul cel de trei ori al dragostei sale către Domnul, zicându-i: *Doamne, Tu toate le știi; Tu știi că Te iubesc.* Și s-a pus de Domnul păstor al oilor celor cuvântătoare și i-a dat în mâini cheile Împărăției cerului.*

După înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, Sfântul Petru, ca un mai mare între Apostoli, a fost întâiul învățător și propovăduitor al cuvântului lui Dumnezeu. El într-un ceas a câștigat Bisericii lui Dumnezeu ca la trei mii de suflete, prin cuvântul lui Dumnezeu. Era încă și făcător de minuni preaalese, căci, intrând în biserică cu Sfântul Ioan la rugăciune, a văzut pe un oarecare olog din pantecele maicii sale, stând înaintea ușilor bisericii, care se numea "Frumoasă"; și, apucându-l de mâna dreaptă, l-a ridicat, zicându-i: "În numele Domnului nostru Iisus Hristos Nazarineanul, scoală-te și umblă!" Atunci îndată i s-au întărit tălpile și gleznela celui șchiop și de bucurie striga și umbla. Apoi, a intrat cu ei în biserică și umbla sărind și laudând pe Dumnezeu. Cu această minune și încă cu propovăduirea cuvântului, au crezut în Hristos, ca la cinci mii de bărbați. Pe Anania ierusalimiteanul și pe femeia lui Safira, pentru furarea celor sfinte și pentru minciuna împotriva Duhului Sfânt, Sfântul Petru i-a omorât cu cuvântul. În Lida, pe un om, Enea, care de opt ani zăcea pe pat, fiind slăbănog, l-a făcut sănătos, zicându-i: "Te vindecă pe tine Iisus Hristos".

În Iope, pe o fecioară, anume Tavita, care murise, a înviat-o. Dar nu numai mâinile și cuvântul lui erau făcătoare de minuni, ci și umbra lui singură era dătătoare de tămăduiri. Oriunde voia să meargă el, acolo poporul își aducea pe neputincioșii lor, și-i puneau pe pat și așternuturi, ca venind Sfântul Petru, măcar cu umbra lui să umbrească pe fiecare dintre dânșii. Când împăratul Irod și-a pus mâinile să facă rău Bisericii credincioșilor din Ierusalim, ucigând cu sabia pe Iacov, fratele lui Ioan, și pe Sfântul Petru l-a aruncat în temniță legat cu lanțuri de fier; atunci îngerul Domnului l-a eliberat pe el și l-a scos din temniță.

Acest mare apostol a deschis neamurilor cel dintâi ușa credinței, botezând în Cezareea pe romanul Corneliu Sutașul, arătându-i-se mai întâi vedenia mesei lăsată din cer, cu târâtoarele cele cu patru picioare și cu glasul care porunca lui Petru să le înjunghie și să le mănânce, zicându-i ca, *pe cele ce Dumnezeu le-a curățit, el să nu le numească spurcate*. Acesta este semnul întoarcerii neamurilor către Hristos. Pe Simon, vrăjitorul din Samaria, care cu fățarnicie a primit Sfântul Botez și cu argint voia să cumpere darul Duhului Sfânt, l-a muștrat, zicându-i: *Argintul tău să fie cu tine întru pierzare, că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu, pentru că te văd stând în amărăciunea cea de fiere și în legătura nedreptății*.

Aceste și multe alte fapte ale Sfântului Petru, se află scrise pe larg în Sfânta Evanghelie și în cartea "Faptele Sfinților Apostoli", care totdeauna se pot auzi citindu-se în biserică și pe care nu este nevoie a le aduna pe toate aici. Iar nevoințele și ostenelile lui, pe care le-a răbdat propovăduind pe Hristos, Sfântul Simeon Metafrast le povestește astfel.

Sfântul Petru s-a dus din Ierusalim în Cezareea lui Stratonice și din acei presbiteri care urmau după dânsul punându-le episcop, s-a dus la Sidon, unde pe mulți tămăduindu-i și punându-le episcop, a plecat în Virit, (Beirut) și în Vivli. Punând și acolo episcop, s-a dus în Tripoli, unde a fost găzduit de un oarecare bărbat înțeleghător Marson, pe care l-a pus episcop al credincioșilor din Tripolia Feniciei. De acolo s-a dus în Orthosie, apoi în insula ce se numea Antara. De acolo s-a dus în Valania în Pont și în Laodiceea, unde, tămăduind pe mulți bolnavi, a gonit duhurile necurate din oameni și, întărind Biserica credincioșilor, le-a pus și lor episcop. Apoi, s-a dus în Antiohia, cetatea Siriei, unde se ascunsese Simon vrăjitorul, ca să nu-l prindă ostașii trimiși de Clăudie, împăratul Romei. Apoi, Simon Magul, a fugit din fața lui Petru în cetățile Iudeei. Deci, Petru, apostolul Domnului, tămăduind pe mulți în Antiohia și propovăduind pe Unul Dumnezeu în Trei Fețe, a pus episcop în Siracuza din Sicilia pe Marchian și pe Pancratie la Tavromenia; apoi a venit în Tianinul Capadociei. De acolo s-a dus în Ancira Galatiei, unde a înviat pe un mort cu rugăciunile lui; și, învățând pe mulți și botezându-i, le-a făcut biserici și, punându-le episcopi, s-a dus în Sinopi, cetatea Pontului. După aceea s-a dus în Amasia care este în pământul Pontului. Apoi a mers în Gangra Paflagoniei, Claudinopoli Onoriadei, Nicomidia Bitiniei și de acolo în Niceea. De acolo, silindu-se să meargă la Ierusalim pentru praznicul Paștilor, s-a întors și a venit în Pisinunt, Capadocia și Siria și iarăși a venit în Antiohia. Iar din Antiohia a venit în Ierusalim, unde petrecând el, a venit la dânsul spre cercetare, Sfântul Apostol Pavel, după al treilea an al întoarcerii sale către Hristos, precum singur grăiește în scrisoarea sa către Galateni: *După trei ani m-am dus în Ierusalim, ca să văd pe Petru și am petrecut cu dânsul cincisprezece zile*.

În acest timp, după ce a așezat punerile legilor celor bisericеști, fericitul Pavel s-a pus pe lucrul la care era chemat; iar marele Petru s-a întors iarăși în Antiohia, unde, punând episcop pe Evod, s-a dus în Sinaid, cetatea Frigiei. De acolo s-a dus în Nicomidia, unde a pus episcop pe Prohor, care, după primirea episcopiei, urma pe Sfântul Ioan, Cuvântătorul de Dumnezeu. Din Nicomidia, Sfântul Petru a mers în Ilion, cetatea Elespontului, unde, punând episcop pe Corneliu Sutașul, s-a întors la Ierusalim, unde i s-a arătat Domnul în vedenie, zicându-i: "Scoală, Petre, și mergi la Apus, pentru că este trebuință ca cu limba ta să se lumineze Apusul și Eu voi fi cu tine".

Într-acea vreme, Simon vrăjitorul a fost prins de ostașii care îl căutau, precum s-a zis mai sus, și a fost dus la Roma ca să-și ia plată pentru faptele sale. Dar, fiind dus acolo, prin meșteșugul cel vrăjitoresc întuneca mințile multora. Deci, înșelându-i, nu numai că n-a luat pedeapsă, dar multora li se părea că este Dumnezeu, pentru că acel mergător înainte al satanei, cu vrăjile sale a făcut pe romani și pe împăratul Claudie într-atât să se minuneze, încât i-au săpat chipul lui și l-au pus între cele două poduri de pe Tibru, scriind pe el: "Lui Simon, dumnezeului cel sfânt!"

De acest lucru, scriitorii bisericеști Iustin și Irineu scriu mai pe larg, iar noi, zice Simion Metafrast, să venim la cuvântul de mai înainte. Marele Apostol Petru, spunând fraților arătarea Domnului care i se făcuse lui în vedenie și sfătuindu-se cu dânsii, a plecat iarăși în Antiohia cercetând bisericile, unde a și găsit pe Sfântul Pavel. De acolo s-a dus la Tars, unde a pus episcop pe Urban, pe Epafrodit în Lichia Andriatiei și pe Fugel în Efes, căruia îi zise că s-a abătut de la calea cea dreaptă și s-a învoit cu Simon; apoi pe Apelie, care era frate cu Policarp, la pus episcop la Smirna. De aici a venit la Filipeni în Macedonia, unde a pus episcop pe Olimp, iar Tesalonicenilor pe Iasona și Corintenilor pe Sila, pe care l-au găsit petrecând lângă marele Pavel, iar la Patra a pus pe Irodion și după aceea a plecat în Sicilia. Venind în Tavromenia, a petrecut puțină vreme la Pangratie, bărbatul cel cuvântător.

Acolo, învățând și botezând pe unul, anume Maxim, și punându-l episcop, a venit în Roma, unde în toate zilele propovăduia, prin adunări și prin case, pe Unul Dumnezeu Tatăl cel Atotputernic și pe Domnul Iisus, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat și pe Sfântul Duh, Domnul de viață făcător. El a atras pe mulți la credința lui Hristos și, prin Sfântul Botez, i-a izbăvit de înșelăciunea idolească. Simon vrăjitorul, văzând acestea, n-a voit să tacă și a început să tănuiască asupra lui răutatea sa; pentru că el socotea că este rușine propovăduirea apostolului, prin care se biruia mândria lui. Deci, a început la arătare să se împotrivească învățaturii celei adevărate, prin cuvintele și lucrurile sale cele mincinoase, clevetind pe Sfântul Petru prin mijlocul cetății, fără de

rușine. El făcea înaintea poporului niște năluciri și arătări care mergeau înainte și în urma lui și cărora le zicea că sunt sufletele celor morți, și astfel arăta pe cei înviați din morți, care i se închinau lui ca unui Dumnezeu. Pe șchiopi îi făcea să umble drept și să sară; însă toate acestea prin nălucire, iar nu cu adevărat, după asemănarea aceluia Proteu, vorbitor de basme, care se schimba în diferite chipuri. Căci uneori se arăta având două fețe, apoi, după puțin, se prefăcea în capră, în șarpe, în pasăre, se asemena focului și în toate chipurile se schimba, neîncetat înșelând pe cei proști. Dar marele apostol al Domnului, numai de se uita puțin de departe spre lucrurile lui, îndată toate nălucirile aceleia se stingeau.

Despre cearta Sfântului Apostol Petru cu Simon vrăjitorul, se mai povestește încă, afară de Metafrast, în Prolog și în Mineiul cel mare, unde citim: Sfântul Petru, când a venit în Roma și i s-a înștiințat de acel Simon, care se numea "Hristos" și făcea înaintea poporului minuni multe, s-a aprins de râvnă și a mers în casa lui Simon Magul. Acolo a găsit pe mulți stând la poarta lui și care îl opriră pe el a intra înăuntru, Petru a zis către dânșii: "Pentru ce mă opriți a intra la vrăjitorul cel amăgitor?" Iar ei au zis: "Nu este vrăjitor, ci este zeu puternic". El a pus paznici la poarta sa, ca să știe gândurile omenești". Aceasta spunând, au arătat apostolului un câine negru ce zăcea la poartă, zicându-i: "Acest câine omoară pe toți cei ce gândesc nedrept despre Simon". Sfântul Petru a zis: "Eu grăiesc adevărat pentru el, că Simon este de la diavol". Deci, apropiindu-se, a zis câinelui: "Mergi și spune lui Simon că Petru, Apostolul lui Hristos, vrea să intre la tine".

Câinele, mergând, cu glas omenesc a spus lui Simon ceea ce îi poruncise Petru. Toți, văzând și auzind vorbind pe câine omeneste, s-au înspăimântat. Simon, asemenea, pe același câine l-a trimis, zicându-i: "Să intre aici Petru". Intrând Petru, Simon a început a face năluciri înaintea poporului, fiind Petru de față. Sfântul cu puterea lui Hristos, a arătat minuni și mai mari. Și ce minuni? Din minunile cele multe pe care le-a făcut Sfântul Petru, cel mai vechi istoric grec bisericesc, Eghisipos, care a viețuit aproape de apostoli, povestește una singură.

Unei văduve oarecare din Roma, de bun neam, care se trăgea din seminție împărătească, i-a murit fiul de vârstă tânără; iar maica lui plângea pentru el cu tânguire. Dar cei ce o mângâiau și-au adus aminte de bărbații care s-au arătat în Roma, adică de Petru și de Simon vrăjitorul, că înviază morții. Deci, îndată au chemat unii pe Petru, iar alții pe Simon să vină la acel mort. Acolo se adunaseră și oameni cinstiți și mult popor ca să petreacă pe cel mort la mormânt. Sfântul Petru a zis lui Simon vrăjitorul care se mândrea cu puterea sa înaintea poporului: "Cine din noi va învia pe acest mort, toți să creadă învățaturii aceleia, fiind adevărată". Poporul a laudat cuvântul lui Petru. Deci Simon, nădăjduind

spre meșteșugul său cel vrăjitoresc, a zis către popor: “De voi învia eu pe acel mort, apoi veți ucide pe Petru?” Poporul a strigat, zicând: “Îl vom arde de viu înaintea ochilor tăi”. Simon, apropiindu-se de patul mortului a început a-și face vrăjile sale prin lucrarea diavolească, care îi ajuta lui și a făcut astfel, că mortul și-a mișcat capul. Poporul îndată a început să strige: “Tânărul este viu. A înviat mortul”. Iar pe Petru voiau îndată să-l arunce în foc. Apostolul însă, făcându-le semn cu mâna, îi ruga să tacă.

Deci, poporul tăcând, el le-a zis: “De este viu tânărul, apoi să se scoale, să vorbească și să umble; iar, până ce aceasta nu o veți vedea, să știți cu adevărat că Simon vă înșeală cu nălucirile și cu vrăjile sale!” Simon, umblând mult împrejurul patului și chemând diavolul cu puterea lui, nimic n-a putut spori; deci, umplându-se de rușine, voia să fugă, dar poporul l-a oprit. Sfântul Petru, ca unul ce înviase pe Tavita cea moartă și făcuse și alte minuni preaslăvite, stând departe, și-a ridicat mâinile spre cer și, înălțându-și ochii în sus, se ruga: “Doamne, lisuse Hristoase, Tu ne-ai poruncit nouă, zicând: *Cu numele Meu pe cei morți să-i înviați...* Deci, mă rog Ție, înviază pe acest tânăr mort, ca să cunoască popoarele acestea, că Tu ești adevăratul Dumnezeu și nu este altul afară de Tine, care trăiești și împărătești împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, în veci. Amin”.

Astfel rugându-se, a strigat către cel mort, zicând: “Tânărule, scoală! Domnul meu Iisus Hristos te înviază și te tămăduiește pe tine!” Și îndată mortul, deschizându-și ochii, s-a sculat și a început a grăi și a umbla. La această povestire a lui Eghisipos, Marcel romanul, care mai înainte fusese ucenic al acelui Simon vrăjitorul și s-a luminat de Sfântul Petru prin credință și prin Sfântul Botez, într-o scrisoare a sa către sfinții mucenici Nereon și Arhilie, scriind despre aceea, adaugă că tânărul care a înviat, căzând la picioarele lui Petru, striga: “Am văzut pe Domnul Iisus poruncind îngerilor, ca pentru rugăciunile tale să mă întorcă pe mine maicii mele celei văduve”.

Atunci tot poporul a început a striga, zicând: “Unul este Dumnezeu, pe Care îl propovăduiește Petru”. Simon vrăjitorul, cu nălucirea sa făcându-și cap de câine, fugea, însă poporul l-a prins și unii voiau să-l ucidă cu pietre, iar alții să-l ardă. Dar Sfântul Petru i-a oprit, zicându-le: “Domnul și Învățătorul nostru ne-a poruncit să nu răsplătim rău pentru rău. Lăsați-l să meargă unde va voi, că destul îi este rușinea și ocara ce i s-a făcut prin cunoștința neputinței sale, căci nimic nu pot vrăjile lui”.

Marcel mai zicea: “Simon, fiind liber, a venit la mine, socotind că eu nu știu de acel lucru minunat ce se făcuse și a pus la ușa casei mele un câine mare legat cu lanț de fier, zicând către mine: “Voi vedea dacă va veni Petru la tine, precum s-a obișnuit”. După un ceas, Sfântul Petru a venit la ușă și dezlegând acel câine, a zis către dânsul: “Du-te și spune lui Simon vrăjitorul să înceteze a înșela pe oameni cu lucrarea diavolească, pentru care Hristos și-a vărsat sângele”. Câinele, ducându-se, a grăit lui

Simon cu glas omenesc, spunându-i cele poruncite de apostol. Eu, auzind și văzând aceasta - zice Marcel -, am ieșit degrabă în întâmpinarea Sfântului Petru și l-am primit cu cinste în casa mea, iar pe Simon vrăjitorul și pe câinele acela i-am gonit afară. Câinele atunci, nevătamând pe nimeni, s-a repezit numai la Simon și, apucându-l cu dinții, l-a trântit la pământ. Iar Petru, privind la aceea pe fereastră, poruncea câinelui, în numele lui Hristos, să nu vatăme trupul lui Simon. Deci, câinele, nevătamându-i trupul, i-a rupt toate hainele de pe dânsul, încât nici o parte a corpului nu mai rămăsese acoperită.

Poporul, văzând aceasta, striga contra lui Simon, ocărându-l și batjocorindu-l. Astfel, l-a gonit din cetate, împreună cu acel câine. Simon, pentru niște rușini și înfruntări ca acestea, un an întreg nu s-a mai arătat în Roma, până ce a venit ca împărat după Clăudie, Nero. Atunci, înrăutățitul, venind înaintea lui Nero, care, cercetând despre el, a fost lăudat de cei răi, încât împăratul l-a iubit foarte mult și l-a făcut prietenul său.

În Prolog și în Mineiul cel mare se mai povestește despre Simon și aceasta: Odată a zis că are să se lase să fie tăiat și a treia zi are să învieze. Atunci, el a pus în locul său un berbec, făcându-l om prin nălucire și a fost tăiat berbecul în locul lui. Sfântul, gonind diavoleasca nălucire de la berbecul cel tăiat, s-a văzut lucrul cel mincinos al lui Simon, cunoscându-se de toți, că nu Simon este tăiat, ci berbecul. Despre biruința desăvârșită a Sfântului Petru asupra acelu vrăjitor și despre pierzarea lui, de toți se scrie cu un glas astfel: Simon vrăjitorul, neputând întru nimic să biruiască pe Apostolul Petru, nici să sufere mai mult înfruntarea și rușinea sa, s-a făgăduit că se va înălța la cer.

Deci, adunând el toată puterea diavolilor care îi slujeau, s-a dus în mijlocul cetății Roma și, suindu-se pe o zidire înaltă, având capul încununat cu cunună de dafini, a început din înălțime cu mânie a grăi către popor: "Romani, deoarece până acum ați petrecut în nebunie și lăsându-mă pe mine, ați urmat lui Petru, acum și eu vă voi lăsa și nu voi mai apăra cetatea aceasta. Deci, voi porunci îngerilor mei ca în fața voastră să mă ia în mâinile lor și să mă înalțe la tatăl meu din cer. De acolo voi trimite mari pedepse asupra voastră, că n-ați ascultat cuvintele mele, nici n-ați crezut lucrurilor mele".

Vrăjitorul Simon, zicând acestea, a plesnit din mâini, s-a înălțat în văzduh, a început a zbura și a se sui în sus înălțându-l diavolii. Poporul, mirându-se foarte, zicea unul către altul: Acest lucru este de la Dumnezeu, ca să zboare trupul prin văzduh. Atunci marele Apostol Petru a început a se ruga în auzul tuturor, zicând: "Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, arată înșelăciunea acelu vrăjitor, ca să nu smintească popoarele, care cred în Tine!" Apoi iar a strigat, zicând: "Vouă, diavolilor,

vă poruncesc, în numele Dumnezeului meu, să nu-l purtați mai mult, ci să-l lăsați acolo în văzduh unde este acum!”

Atunci diavolii cei certați de apostol, îndată au fugit de la Simon prin văzduh și ticălosul vrăjitor a căzut jos, precum odinioară a căzut diavolul cel lepădat din cer, și astfel i s-a sfărâmat tot trupul. Poporul, văzând acestea, a strigat multă vreme, zicând: “Mare este Dumnezeul propovăduit de Petru. În adevăr, nu este altul decât Dumnezeul cel adevărat!”

Vrăjitorul căzând, deși se zdrobise foarte rău, era încă viu, după rânduiala lui Dumnezeu, ca să cunoască neputința și ticăloșia sa cea diavolească, să se umple de rușine și să înțeleagă puterea lui Dumnezeu cel Atotputernic. El zăcea sfărâmat pe pământ, suferind dureri cumplite în toate mădularele și fiind de răs la tot poporul; iar a doua zi și-a lepădat răul și spurcatul său suflet, dându-l în mâinile diavolilor, ca să-l ducă la tatăl lor, satana. Sfântul Petru, după căderea lui Simon, stând la un loc înalt și făcând semn cu mâna poporului, care striga, să tacă, a început a-l învăța cunoștința adevăratului Dumnezeu; și vorbind mult către dânșii, pe cei mai mulți i-a povățuit la credința creștinească.

Împăratul Nero, aflând de moartea cea rușinoasă a prietenului său, s-a mâniat pe Sfântul Apostol Petru și voia să-l ucidă. Dar acea mânie și răutate împărătească nu s-a săvârșit îndată asupra Sfântului Apostol, ci după câțiva ani, după cum spune Sfântul Simeon Metafrast.

După moartea lui Simon vrăjitorul, Sfântul Petru n-a mai stat mult în Roma (Deci zadarnică este credința papistașilor, căci Sfântul Petru a fost 25 de ani episcop al Romei, credință pe care-și sprijină ei primatul papal), ci, luminând pe mulți prin Sfântul Botez, le-a făcut biserică și, punându-le pe Lin episcop, s-a dus în Parachin, unde a pus episcop pe Epafrodit, altul, nu cel dintâi. După aceea s-a dus în Sirmia, cetatea Spaniei, de unde, punând episcop pe Epenet, s-a dus în Cartagina, cetatea Africii. De acolo, sfințind episcop pe Crescent, s-a dus în Egipt, în cetatea cea cu șapte porți, care se numește Teba, punându-l episcop pe Ruf, iar în Alexandria l-a pus episcop pe Marcu Evanghelistul. Apoi s-a dus în Ierusalim, având descoperire despre Adormirea Preacuratei Fecioare Maria, Născătoarea de Dumnezeu.

Deci, după aceea s-a întors iarăși în Egipt. Apoi, trecând Africa, s-a dus la Roma și de acolo la Mediolan (Milan) și la Fotichin, din care, punând episcopi și preoți, s-a dus în Britania. Acolo, petrecând multă vreme și aducând multe popoare la credința în Hristos, a văzut pe un înger, care i s-a arătat, zicându-i: “Petre, s-a apropiat vremea ducerii tale

---

¹ Este bine a se vedea și lucrarea Sfântului Nectarie de Eghina: „De ce Papa și supuși lui s-au despărțit de Biserica lui Hristos”, în care dovedește ca nefiind adevărate unele lucruri și fapte despre care găsim scris în această Viață a Sfântului Apostol Petru și că latini în dorința de supremație au măsluit unele lucrări ale Sfinților Părinți și Scriitorilor bisericești.

din viața aceasta; deci, se cade să te întorci la Roma, unde, suferind moarte pe cruce, vei lua răsplătire dreaptă de la Domnul nostru Iisus Hristos”. Petru, mulțumind lui Dumnezeu de aceasta, a mai zăbovit câteva zile în Britania, întărind Bisericele, punând episcopi, preoți și diaconi. Iar în al doisprezecelea an al împărăției lui Nero, s-a întors în Roma. Aici a pus episcop pe Clement, în ajutorul ocârmuirii bisericești, care se lepăda și nu voia un jug ca acela. Însă Clement, plecându-se cuvintelor Apostolului Petru, și-a plecat grumazul sub jugul lui Hristos și, împreună cu învățătorul său și cu ceilalți bărbați, trăgeau căruța cuvântului lui Dumnezeu. Deci, în Roma mulți bărbați și femei, din cei de bun neam și prealumiinați și chiar din rânduiala senatorilor, s-au luminat cu Sfântul Botez și astfel au îmbrățișat religia creștină.

Împăratul Nero avea două femei frumoase, pe care le iubea mai mult decât pe celelalte femei ale sale. Ele, primind sfânta credință, s-au întărit în viața cea curată și nu voiau să se supună voinței împăratului care era pătimăș. Dar el, fiind fără de rușine în poște și nesățios în fapte necurate, s-a mâniat asupra Bisericii credincioșilor, dar mai ales asupra Apostolului Petru, care era pricinuitorul întoarcerii la creștinism și la viața cea curată a celor două femei ale sale. Aducându-și aminte, pe lângă aceasta, și de moartea lui Simon vrăjitorul, care îi era prieten bun, căuta pe Petru ca să-lucidă.

Aici Eghisipos, istoricul bisericesc cel mai sus pomenit, scrie: “Pe când Sfântul Petru era căutat spre ucidere, l-au rugat credincioșii să se ascundă și să iasă din Roma, pentru folosul multora. Dar Petru n-a voit să facă aceasta, ci dorea să pătimească și să moară pentru Hristos. Poporul credincios, plângând, ruga pe apostol să-și păzească viața atât de trebuincioasă Sfintei Biserici, care se înviforează în mijlocul primejdiilor de valurile necredincioșilor. Deci, văzând Sfântul Petru lacrimile turmei celei cuvântătoare a lui Hristos, a făgăduit să iasă din cetate și să se ascundă; iar noaptea, făcând sobornicească rugăciune și sărutând pe toți, a plecat singur. Pe când era la porțile cetății, a văzut înaintea sa pe Mântuitorul Hristos venind către cetate; iar Petru, închinându-se Lui, l-a zis: *Doamne, unde mergi?* Răspuns-a Domnul: *Mă duc în Roma, ca iarăși să mă răstignesc!*”

Zicând Domnul acestea, s-a făcut nevăzut. Petru, minunându-se, a cunoscut că Hristos, pătimind pentru robii Săi, ca întru adevăratele Sale mădulare, voiește ca și cu trupul să pătimească în Roma. Deci, s-a întors iarăși în biserică și a fost prins de către ostași, care l-au dat spre moarte.

Sfântul Simeon Metafrast povestește, că nu a fost prins numai Sfântul Petru singur, ci și mulți credincioși, între care erau și Clement, Irodion și Olimp. Pe aceștia, tiranul Nero i-a osândit la tăiere cu sabia, iar pe Sfântul Petru, la răstignire. Luându-i ostașii pe toți, i-a dus la locul de moarte. Pe Clement, iertându-l, l-au lăsat în pace, ca pe unul ce era

rudenie împărătească, iar pe Irodion și Olimp, care veniseră cu Sfântul Petru în Roma, i-au ucis cu sabia și împreună cu ei au tăiat și o mulțime de credincioși. Sfântul Petru a rugat pe răstignitorii săi să-l răstignească cu capul în jos și nu drept, cinstind întru aceea pe Domnul său, Care de voie S-a răstignit pe cruce, ca să nu semene Aceluia întru răstignire, ci sub picioarele Lui să-și plece capul.

Astfel s-a sfârșit marele Apostol al lui Dumnezeu, Sfântul Petru, prin moarte pe cruce, preamărind pe Dumnezeu, pentru că din pricina piroanelor din mâini și din picioare, suferea multă durere și fără de prihană și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, în 29 de zile ale lunii iunie. Sfântul Clement, ucenicul Sfântului Petru, cerând trupul apostolului, l-a luat de pe cruce și, învelindu-l, a chemat pe credincioșii care rămăseseră și pe arhierii și l-au îngropat cu cinste. Asemenea și trupurile Sfinților Irodion și Olimp, care au pătimit cu el, și pe ale celorlalți credincioși, îngropându-le cu cinste, au slăvit pe Hristos Dumnezeul, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh în veci. Amin.

Troparul² Sfinților Apostoli Petru și Pavel, glasul al 4-lea:

Cei ce sunteți între Apostoli mai întâi pe scaun șezători și lumii învățatori, Stăpânului tuturor rugați-vă, pace lumii să dăruiască și sufletelor noastre mare milă.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Condacul, glasul al 2-lea:

Pe propovăduitorii cei tari și de Dumnezeu vestitori, căpeteniile ucenicilor Tai, Doamne, i-ai primit întru desfătarea bunătăților Tale și în odihnă; că chinurile acelora și moartea ai primit, mai vârtos decât toată roada, Unule, Cel ce știi cele din inimă.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile tuturor Sfinților, Doamne, și ale Născătoarei de Dumnezeu, pacea Ta dă-ne-o, nouă și ne miluiește pe noi, ca un îndurat.

---

² Troparul și Condacul sunt cântări scurte de laudă, ce cuprind rezumativ, viața și învățătura sfântului, sau al praznicului împărătesc, în cinstea cărora au fost scrise. Acestea sunt rugăciuni scurte pe care le putem învăța ușor pe de rost, le putem rosti, sau cânta des în cinstea ocrotitorilor noștri. Aceste rugăciuni, și în primul rând rugăciunea: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, pentru Născătoarea de Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, rostite cât se poate de des, cu luare aminte și evlavie, avem ajutorul lui Dumnezeu, al Maicii Domnului și al Tuturor Sfinților, ne întraripăm cu râvnă de a urma lor, ni se fac apropiați nouă, nu se mai despart de noi, ne apropie de Dumnezeu.

Închinarea cinstitelor lanțuri ale Sfântului Apostol Petru (16 ianuarie)

Când Sfântul Apostol Petru a fost dus în temniță de împăratul Irod și era legat cu două lanțuri de fier, dormind el noaptea între doi ostași, a venit îngerul Domnului și lovindu-l în coastă, l-a deșteptat și l-a scos afară, căzând de pe dânsul lanțurile cele de fier; despre aceasta se scrie în Faptele Apostolilor: *Și s-a auzit acea prea slăvită izbăvire din legături și din temniță a lui Petru, prin toată cetatea Ierusalimului.* Atunci niște credincioși, în taină luând lanțurile acelea, le-au păstrat la ei, avându-le înaintea ochilor, ca pe însuși Sfântul Apostol Petru; care nezăbovind după acea ieșire din temniță, s-a dus în alte țări, propovăduind cuvântul lui Dumnezeu, și nu s-a arătat în Ierusalim.

Deci, lanțurile acelea au luat putere tămăduitoare de la trupul apostolului. și precum erau maramele și basmalele lui Pavel, așa și lanțurile lui Petru, care au ros trupul lui, tămăduiau neputințele și goneau duhurile cele viclene. Drept aceea, se cinsteau cu cucernicie de cei credincioși acele cinstite lanțuri, cărora li se închinau și cu dinadinsul le păstrau, din neam, ca moștenire; pentru că părinții le lăsau copiilor lor, iar copiii venind în locul tatălui, le încredințau moștenitorilor lor. Și astfel unul după altul primindu-le și unul altuia spunând de cine s-au atins lanțurile acelea și de care trup s-au sfințit.

Cu o moștenire ca aceasta au ajuns lanțurile în mâinile lui Iuvenalie, patriarhul Ierusalimului (422-458); și pe când dreptcredincioasa împărăteasă Evdochia, soția împăratului Teodosie cel Mic (408-450), se afla în Ierusalim, a zidit multe biserici; Sfintele Locuri cu cheltuială împărătească le-a împodobit, și iarăși s-a întors la Constantinopol; atunci patriarhul Iuvenalie, văzându-i dreapta credință și iubirea ei de Dumnezeu, i-a dăruit multe din duhovniceștile vistierii; iar între alte lucruri sfinte, i-a dat și aceste cinstite și de minuni făcătoare lanțuri ale Sfântului Apostol Petru, pe care, luându-le împărăteasa, le-a adus în Constantinopol; deci, un sfânt lanț l-a dus înăuntrul bisericii celei mari a Sfântului Apostol Petru, unde săvârșea soborul lui, iar altul l-a trimis la Roma, fiicei sale Eudoxia, care era măritată după împăratul Romei, Valentinian al treilea (424-455), și aceea fiind următoare maicii sale în credința cea dreaptă, cu dragoste a primit acel neprețuit dar și zidind o biserică în numele Sfântului Apostol Petru, în muntele Escuilinului, a pus într-însa acel lanț.

S-a aflat în Roma și un alt lanț al Sfântului Petru, cu care l-a legat Nero tiranul, și acela, împreună cu lanțul cel adus de la Constantinopol, a fost pus în biserică. Și s-a așezat praznicul închinării cinstitelor lanțuri în

șaisprezece zile ale lunii ianuarie, întru cinstirea și pomenirea Sfântului Apostol Petru și întru slava lui Hristos, Dumnezeuul nostru. Amin.

Sfântul Mucenic Petru, Arhiepiscopul Alexandriei (24 noiembrie)

Cel dintre sfinți, părintele nostru Petru, arhiepiscopul Alexandriei, din copilăria sa a fost crescut de Fericitul Teona, arhiepiscop al aceleiași cetăți. Și după dânsul a fost ridicat la scaunul arhiepiscopal, în vremurile acelea când erau prigoniri cumplite și cu anevoie de răbdat, de la păgânii împărați Dioclețian și Maximilian, când mucenicilor lui Hristos le erau strâmte temnițele și legăturile, iar sângele lor uda cetățile, ulițele și câmpurile.

În niște vremuri ca acelea, pline de groază, de nevoi grele și de supărare, ocârmuia acest Sfânt Petru Biserica lui Dumnezeu, întru mare răbdare și întru nespuse osteneli. Iar cu învățătura și cu chipul bărbăției sale, cel nebiruit în credință, a întărit pe mulți din cei ce erau slabi cu sufletul și fricoși, i-a scăpat de cădere și mulțime mare a adus către cununa mucenicească. În cele din urmă a fost izgonit și el pentru Hristos. Și, umblând prin Tir, prin Fenicia și prin Palestina, își întărea oile cuvântătoare prin scrisori și le împuternicea cu darul Sfântului Duh.

Temându-se ca nu cumva, înfricoșându-se cineva de chinuri, să se lepede de Hristos, ziua și noaptea își ridica mâinile sale cu rugăciuni către Dumnezeu, pentru dânsii. Apoi, întorcându-se iarăși în Alexandria, slujea celor ce erau închiși prin temnițe pentru sfânta credință, al căror număr era de șase sute șaiszeci. Dintre aceștia era o mulțime de preoți și

de clerici, care au fost omorâți toți cu diferite chinuri; de a căror pătimire - în care au răbdat până la sfârșit -, Sfântul Petru se bucura cu duhul.

Păscând el bine turma lui Hristos, s-a ivit în Alexandria un lup răpitor îmbrăcat în piele de oaie, Arie ereticul, care a început a semăna neghinele blestematei lui învățături, prin mijlocul grâului, hulind dumnezeirea Domnului nostru Iisus Hristos și vătămând cu acea hulă Biserica lui Dumnezeu. Iar păstorul cel bun, adeseori astupa gura acelui lup viclean, disputând cu dânsul, certându-l și înfricoșându-l, ca să nu strice mărturisirea cea bună a Sfintei Treimi, care s-a dat Bisericii lui Hristos, fără prihană. Dar a rămas neîndreptat al doilea Iuda, sluga și înșelătorul, și din răutatea lui cea potrivnică lui Dumnezeu, n-a vrut să se plece la dreptate. Atunci Sfântul Petru a blestemat pe acel hulitor și, despărțindu-l de Biserică, l-a scos ca pe un netrebnic.

Fiind izgonit acel lup din turma lui Hristos, se ascundea ca întunericul înaintea luminii. Pentru că, precum zice Scriptura, cel ce face rele urăște lumina și nu vine către ea, ca să nu se vadesească lucrurile lui că sunt rele, și nu mai îndrăznește acel fărădelege a se apropia de un asemenea păstor, pe care, cu nici un fel de vicleșug sau cu cuvinte cu meșteșug împletite, n-a putut să-l înșele. Iar Sfânta Biserică creștea și se înmulțea în Alexandria, deși erau cumplite acele vremuri, căci nu mai putea tirania aceea a împiedica și a opri calea cea către Hristos, a oamenilor ce doreau mântuirea, care-și puneau în primejdie nu numai averea, ci și viața, alergând la învățătura Sfântului Petru și la Sfântul Botez, lepădându-se de slujba idolească.

Înștiințându-se despre aceasta păgânul împărat Maximin, care stăpânea atunci părțile de răsărit și petrecea în Nicomidia, că mulți prin învățătura Sfântului Petru se întorc de la idoli la Hristos, a trimis patru tribuni ai săi, cu ostași, ca să-l prindă pe Sfântul și să-l aducă legat la dânsul. Ajungând trimișii în cetatea Alexandriei au aflat pe Sfântul Petru în biserică, cu mulțime de popor credincios, săvârșind pomenirea tuturor sfinților. Și luându-l pe el, au pus asupra lui legături grele și s-a făcut în popor mare tulburare și gâlceavă, căci unii se tânguiau pentru dânsul, iar alții strigau, zicând: "Pentru ce ne răpiți pe păstorul nostru?" Și s-a adunat toată Alexandria, vrând să-și pună sufletul pentru păstorul lor și striga poporul asupra împăratului și asupra trimișilor lui.

Văzând tribunii tulburarea și gâlceava cea mare a poporului, au poruncit să-l păzească pe sfânt în temnița ce era aproape de biserică și au scris împăratului, vestindu-i toate cele ce se făcuseră. Iar împăratul, citind scrisoarea, s-a mâniat foarte și a scris înapoi către dânsii, poruncindu-le ca îndată să taie capul lui Petru, învățătorul creștinesc și pe toți cei ce se împotriveau să-i piardă cu moarte. Luând tribunii scrisoarea împăratului, se sârguiau a împlini porunca lui, adică să-l scoată pe Sfântul Petru ca să-l taie. Dar poporul, care ședea la ușa temniței ziua și

noaptea, nu-i lăsa să-l scoată la moarte pe părintele său, căci era mulțime fără număr adunată, bărbați și femei, bătrâni și tineri, călugări și călugărițe, care nu se depărtau de temniță, fiind legați cu dragoste de arhiereul lui Dumnezeu.

Când au văzut ostași înarmați venind către temniță ca să-l scoată pe Sfântul Petru și să-l taie, au strigat toți cu un glas, zicând: “Mai întâi ucideți-ne pe noi toți, dacă aveți poruncă de la împăratul vostru, și după aceea veți lua pe părintele nostru. Nu ne vom depărta nicidecum de păstorul nostru, nici nu vom lăsa să pătimească ceva rău învățătorul și doctorul sufletelor noastre”.

Acestea auzind tribunii și văzând mulțime de popor, nu voiau să facă multă și mare vărsare de sânge, ci se sânguiiau, ca în taină, să taie capul Sfântului și să împlinească voia împăratului.

Acestea astfel făcându-se, s-a înștiințat Arie că arhiepiscopul care îl despărțise pe el de Biserica apostolică, șade în legături și în temniță și are să fie omorât pentru Hristos; a venit cu vicleșug și cu pocăință fățarnică, pentru că nădăjduia ca după dânsul să se suie el pe scaun și să fie arhiepiscop al Alexandriei. Deci a venit ca și cum și-ar cere iertare, căindu-se de eresul său cel hulitor. Apoi a rugat pe niște preoți, mai cu seamă pe Ahila și pe Alexandru, să roage pe Sfântul Petru pentru dânsul, ca să-i ierte greșeala și să-l primească în sânul Bisericii.

Dar Dumnezeu, Care ia aminte spre toate sfaturile inimii și de departe citește gândurile omenești, văzând inima cea vicleană a lui Arie, i s-a arătat noaptea Fericitul Petru și i-a descoperit tot vicleșugul aceluia blestemat eretic, și a poruncit ca să nu-l primească în Sfânta Biserică. A doua zi, mulți din cetățenii cei binecredincioși și cinstiți, împreună cu preoții Ahila și Alexandru, intrând în temniță, l-au rugat pe sfântul arhiepiscop, căzând la picioarele lui, ca să-l ierte și să-l dezlege de afurisenie pe Arie.

Fericitul Petru, plângând și suspinând, a răspuns lor: “Nu știți, iubitorilor, pentru cine mă rugați pe mine! Mă rugați pentru acela care voiește să dărâme Biserica lui Hristos! Știți că eu iubesc toate oile mele, și n-aș fi vrut să piară vreuna dintr-însele. Ci pentru toți rog bunătatea lui Dumnezeu, ca tuturor să le dea iertare de păcate și mântuire. Însă pe Arie îl lepăd, de vreme ce este lepădat de Însuși Dumnezeu și de Sfânta Biserică.

Nu atâta după judecata mea, ci după a lui Dumnezeu, pentru că nu omului a greșit, ci lui Dumnezeu, hulind taina Sfintei Treimi, spre care nu îndrăznesc a căuta Heruvimii și Serafimii, care cu neîncetate glasuri strigă: *Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot*; iar puterile cerești zic: *Plin este cerul și pământul de slava Ta!* Dar ereticul cel fără de rușine, cu hula sa, îndrăznește a face despărțire între Tatăl și între Fiul și între Duhul Sfânt. Deci, cum îl voi ierta pe acela asupra căruia se mânie toată făptura pentru

Făcătorul său? Anatema va fi Arie și în veacul acesta și în cel ce va să fie, de nu se va pocăi!”

Zicând acestea Fericitul Petru, au căzut la picioarele lui toți cei ce îl rugau pentru Arie și nu au îndrăznit mai mult a-l supăra. Iar el, luând la o parte pe preoți, pe Ahila și pe Alexandru, a zis către dânșii: “Eu sunt om păcătos, însă știu că Domnul Dumnezeu meu m-a chemat să primesc cununa mucenicească mai înainte de a mă săvârși. Vă spun vouă, care sunteți stâlpii Bisericii, taina lui Dumnezeu, pe care mi-a descoperit-o Domnul meu în această noapte.

Deci, tu, cinstite Ahila, te vei sui după mine pe scaunul arhiepiscopiei, iar după tine acest preot vrednic Alexandru. Iar cât pentru Arie, să nu mă socotești a fi nemilostiv și aspru asupra celor ce greșesc, pentru că păcatul făcut din neputință omenească, de ar fi fost atât de mare, este însă mai mic față de răutatea lui Arie. Pe cei ce greșesc din neputință, mai lesne este a-i ierta; iar pe blestematul acela pentru care mă rugați, cum îl pot ierta? Căci cele dinlăuntru îi sunt pline de vicleșug și de hulă, iar din inima lui curge un râu tulbure de hulă asupra atotputernicului Fiu al lui Dumnezeu. Pentru că numește zidire pe Acela care este Ziditor al tuturor celor văzute și nevăzute, pe Care L-au propovăduit proorocii, apostolii și evangheliștii.

Cum îmi ziceți să mă înduplec la rugăciunile voastre și să iert pe Arie care nu a vrut să asculte învățătura mea și să-și vie în simțire? Iar dacă l-am afurisit, aceasta n-am făcut-o singur de la mine, ci prin voia lui Hristos Dumnezeu meu, Care mi S-a arătat în această noapte. Căci, rugându-mă după obiceiul meu, fără de veste a strălucit în temniță o lumină mare și am văzut pe Domnul meu Iisus Hristos în chip de tânăr ca de doisprezece ani, iar fața strălucea mai mult decât soarele, încât nu-mi era cu putință a căuta spre slava cea negrăită a feței Lui. Și era îmbrăcat cu o cămașă albă de in, însă ruptă de sus până jos, pe care o strângea la piept cu amândouă mâinile, acoperindu-și goliciunea Sa”.

Văzând eu acestea, a căzut asupra mea frică și spaimă și cu multă temere rugându-mă Lui, am zis: “Mântuitorule, cine Ți-a rupt haina?” Iar Domnul a răspuns: “Arie cel fără de rușine mi-a rupt-o, căci a despărțit de Mine pe poporul pe care l-am câștigat cu sângele Meu! Păzește-te ca să nu-l primești în sânul Bisericii, pentru că are viclene și rele gânduri asupra Mea și asupra poporului Meu. Și iată că vor să te roage pentru el ca să-l ierți. Dar tu să nu-l ascuți și să nu primești în turmă un lup în loc de oaie. Poruncește lui Ahila și lui Alexandru, care vor fi episcopi după tine, să nu-l primească”.

Deci, iată că v-am spus vouă cele ce mi-a poruncit, iar dacă nu veți asculta și nu veți face cele poruncite, eu de aceasta voi fi curat”.

Zicând aceasta, și-a plecat genunchii și s-a rugat, și toți s-au rugat împreună cu dânsul. Săvârșind rugăciunea, a zis: “Rugați-vă pentru

mine, fraților”. Iar cei ce stăteau împrejur, rugându-se, au zis: “Amin”. Iar Ahila și Alexandru, sărutând mâinile lui, plângeau, căci le spunea că nu-l vor mai vedea pe el mult. Și acei preoți au spus poporului toate cuvintele pe care le-a zis Fericitul Petru despre Arie, și ceea ce le-a poruncit lor, ca să nu-l primească în Sfânta Biserică, fiind lup și vrăjmaș al Fiului lui Dumnezeu.

După aceasta, Sfântul Petru, văzând că poporul creștinesc fiind aprins cu râvnă, nu lăsa pe trimisul împărațesc ca să-l scoată din temniță la moarte, și temându-se să nu se ridice război între creștini și ostașii trimiși de împărat, și să fie el pricina unui război sângeros dorea a se dezlega de trup și a merge către Domnul. Deci a voit pe ascuns a se da pe sine chinuitorilor, ca să păzească poporul fără vătămare și să ajungă mai repede la doritul sfârșit. El a trimis o slugă a sa credincioasă, care ședea lângă dânsul, la unul din tribuni, pe ascuns de popor, să-i spună astfel: “De voiești să faci ce este plăcut lui Maximin, vino în noaptea aceasta în taină la temniță și, săpând peretele pe unde voi bate eu pe dinăuntru, ia-mă pe mine și săvârșește porunca împăratului tău”. Și s-a făcut așa.

Căci, sosind noaptea, a venit tribunul cu ostașii și au săpat în taină temnița pe din dos, cât să încapă un om, pentru că nu era cu putință să meargă la ușile temniței și să le deschidă, căci mulțimea poporului creștinesc stătea de strajă. Și era în noaptea aceea vânt și frig și nimeni din credincioși n-a auzit zgomotul ce se făcea prin săparea peretelui. Iar Sfântul Petru, făcându-și semnul Crucii, a zis: “Mai bine îmi este mie a muri, decât să piară poporul”. Și a ieșit din temniță prin peretele săpat, neștiind nimeni din credincioși. Iar tribunul s-a mirat împreună cu ostașii de o voință ca aceea a sfântului, de a veni la moarte. Și, luându-l, l-au dus la locul acela.

Când au ajuns la locul osândirii, ce se numea Vucolul, în care și-a săvârșit mai înainte mucenicia și Marcu evanghelistul, a cerut voie de la ostași să-l lase să se coboare înăuntru mormântului apostolului, să-și ia iertăciune. Iar ostașii i-au zis: “Du-te, dar să te întorci devreme, mai înainte de a se face ziuă și a cunoaște creștinii pricina”.

Ducându-se acolo, îi săruta mormântul și, ca și cum ar fi fost viu și l-ar fi auzit, zicea către apostol, cu lacrimi și cu umilință: “Părinte cinstite, evanghelist al Stăpânului Hristos, mărturisitorule al pătimirilor Lui, pe tine te-a trimis Hristos întâiul arhieru și păstor al acestei cetăți în care ai propovăduit cuvântul credinței și apostolește ți-ai împlinit slujba și ai luat cununa mărturisirii, plată pentru ostenele tale, și în scaunul tău a urmat Fericitul Anian, apoi Milios, Dimitrie și Dionisie și după dânsii Maxim, Iraclie și Fericitul Teona, care m-a crescut pe mine. Și atunci mi-a încredințat și mie Stăpânul Hristos Biserica aceasta și m-a făcut urmaș al tău, deși am fost nevrednic. Și din ceasul acela însetez să mă fac părtaș al patimii Lui și să-mi săvârșesc mucenicește drumul nemerniciei mele.

Roagă-te pentru mine, bunule părinte, să-mi săvârșesc și eu această nevoie cu cuget neschimbat și cu inima neîndoită, căci acum mă duc să beau paharul morții lui Hristos și încredințez acoperământului tău această turmă, pe care mai înainte mi-ai dat-o și mă rog ție să o păzești nevătămată cu rugăciunile tale către Domnul”.

După ce a zis acestea, s-a sculat din mormânt și întinzând mâinile către cer a zis: “Doamne Iisuse Hristoase, Unule - Născut, Fiule al Părintelui Celui fără de moarte și fără de început, auzi-mă pe mine păcătosul și netrebnicul robul Tău. Încetează și potolește viforul care tulbură Biserica Ta, schimbă furtuna aceasta în aer curat și dulce, făcă-se sângele meu pecete și sfârșit al prigoanei iubitei Tale turme, căci ești binecuvântat în veci. Amin”. În același timp se ruga și o fecioară, care era acolo aproape de mormântul Sfântului Apostol Marcu, și, cum și-a sfârșit rugăciunea de miezul nopții, a auzit un glas ceresc, zicând: “Petru, începutul apostolilor și Petru, sfârșitul mucenicilor”. Care s-a și împlinit atunci, căci după puțină vreme a împărățit marele Constantin și a încetat prigoana contra Bisericii noastre.

După ce și-a împlinit Sfântul rugăciunea sa, a sărutat mormântul apostolului și cele ale arhierilor care erau acolo în cimitir și astfel s-a întors la tribuni cu fața înflorită, veselă și strălucită de o lumină negrăită, încât se minunau și se înspăimântau cei ce îl priveau. În același timp veneau la locul acela două femei, una fecioară și alta bătrână, aducând două giulgiuri și patru piei, pe care văzându-le fericitul și cunoscând că le-a trimis Dumnezeu, le-a poruncit să întindă pieile pe pământ și giulgiurile pe deasupra. Atunci a îngenunchiat deasupra pieilor și se ruga mulțumind Domnului. Și, făcându-și cruce, și-a scos omofoarul; apoi dezgolindu-și grumazul, și-a plecat capul ca să i-l taie.

Dar ostașii, cucernicindu-se de fapta lui cea bună, au rămas amorțiți și nemișcați și nu avea nici unul curaj a-l omorî, ci porunceau unul altuia să-și scoată paloșul dar nu puteau. Mai pe urmă fiindcă se făcea ziuă și se temeau să nu se audă lucrul acesta în cetate și să vină creștinii să-i împiedice, s-au învoit și a pus fiecare ostaș câte cinci galbeni de aur pe pământ ca să-i ia acela care va îndrăzni să taie capul Sfântului mucenic. Unul dintr-înșii, de dragostea aurului îndemnându-se, luând galbenii, l-a tăiat.

Atunci au fugit degrabă toți elinii, iar sfântul trup al mucenicului a stat multă vreme acolo, până când s-a auzit vestea pretutindeni și s-au înștiințat creștinii care păzeau temnița, și au alergat la locul celor osândiți. Văzând ei sfintele moaște, au făcut mare plângere ca niște fii pentru părintele lor cel iubitor de fii, tânguindu-se pentru el.

Apoi s-au adunat nu numai cei din cetate, ci și cei de prin toate laturile dimprejurul Egiptului și au făcut multă plângere, tânguindu-se de pierderea unui părinte ca acela. Toți se adunau cu osârdie să ia câte un

petic din hainele lui, pentru evlavie. De aceea au înfășurat mai degrabă sfintele moaște în pieile acelea și în giulgiurile care au primit sângele lui și, legându-le strâns, le-au păzit, temându-se de pornirea mulțimii ca să nu le răpească și să le împartă.

După aceasta s-a făcut neînțelegere între dânsii, fiindcă unii voiau să-l îngroape acolo în cimitirul apostolului, iar alții ziceau să-l ducă în al lui Teona, care a arhierit înainte de dânsul, căci acolo a crescut Sfântul. Cei mai sânguitori au pregătit o barcă - căci era aproape de țărmurile Nilului, la locul cel mai sus numit -, și au pus pe Sfântul într-însa și l-au dus la locul ce se numea Lefcada, în partea dinspre apus a cetății. Acolo l-au îngropat cu evlavie, în a douăzeci și patra zi a lunii noiembrie, în cimitirul pe care însuși Sfântul l-a zidit. Dar mai înainte de a-l îngropa l-au dus în mitropolie la sfântul scaun și, punându-i capul pe trup, l-au așezat în scaunul arhieresc. Văzându-l tot poporul, a conținut din plâns și s-a mângâiat, căci, fiind viu, niciodată n-a vrut să șadă în scaunul acela, ci în locul de dedesubtul lui.

Pentru aceasta clericii de atunci, neștiind pricina, se sminteau și cârteau. Apoi, întrebându-l preoții în taină pe Sfântul Petru pentru ce defaimă în acest chip vrednicia cea mare a arhieriei și șade jos când este îmbrăcat cu podoabe arhieresti, a răspuns, zicând:

“Să nu mă siliți a sta în sfântul scaun, că frică și cutremur cuprinde sufletul meu când mă apropii de scaun, fiindcă văd o putere dumnezeiască și luminată șezând într-însul. De aceea de bucurie și de frică mă minunez, neștiind ce să fac atunci, și pentru aceea șed în locul cel de jos, și atunci cu frică nemăsurată, ca să nu se smintească poporul și să mă osândească. Iată v-am spus pricina și vă rog când mă veți mai vedea făcând așa, să nu vă supărați, ci mai vărtos sfătuiți poporul să nu se smintească”.

Deci, pentru această pricină au suit sfintele lui moaște în sfântul scaun, să se bucure poporul, de vreme ce, ca un smerit cugetător, n-a șezut într-însul în viața lui.

Făcându-se acest lucru, au adus episcopii pe Ahila aproape de scaun, au pus asupra lui omoforul Sfântului și l-au hirotonisit pe el patriarh, după cum a poruncit marele Petru. Iar pe Sfântul Petru l-au îngropat cu mare cuviință și cu iubire de cinste, cu giulgiuri și cu miruri de mult preț precum se cădea, și l-au pus în mormântul pe care el și l-a zidit, la care s-au făcut multe semne și minuni și unde până astăzi se fac, întru slava lui Hristos, adevăratul Dumnezeuul nostru, Căruia se cuvine slavă, cinste și închinăciune în vecii vecilor. Amin.

Troparul, glasul al 4-lea:

Dumnezeul părinților noștri, care faci pururi cu noi după blândețile Tale, nu depărta mila Ta de la noi, ci pentru rugăciunile lor, în pace ocârmuiește viața noastră.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Condacul, glasul al 4-lea:

Ca cei ce sunteți turnuri neclintite și dumnezeiești ale Bisericii, stâlpi de Dumnezeu însuflețiți și puternici ai dreptei credințe, Clemente și Petre, prealăudaților, ocrotiți pe toți cu mijlocirile voastre!

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile tuturor Sfinților, Doamne, și ale Născătoarei de Dumnezeu, pacea Ta dă-ne-o, nouă și ne miluiește pe noi, ca un îndurat.

Sfântul Ierarh Petru Movilă, mitropolitul Kievului (31 decembrie)

În mijlocul poporului român au odrăslit și mulți oameni de seamă care și-au pus toate puterile de muncă în slujba altor Biserici și popoare, aducându-și o contribuție prețioasă la renașterea lor culturală, politică sau bisericească. Între aceștia se situează la loc de cinste și Petru Movilă, mitropolitul Kievului, a cărui personalitate a dominat întreaga viață bisericească și națională a Ucrainei ortodoxe în prima jumătate a sec. al XVII-lea.

S-a născut la Suceava, probabil în anul 1596, ca fiu al lui Simion Movilă, care va domni mai târziu în Țara românească, și al soției acestuia, Marghita, călugărită ulterior sub numele de Melania. tatăl său a avut ca frați pe Ieremia Movilă, domn al Moldovei între 1595-1606 și pe Gheorghe, viitorul mitropolit.

După moartea tatălui său, tânărul fiu de domnitor va pribegi, împreună cu mama și cu frații săi în Țara Românească, după care se vor așeza definitiv în Polonia. Învățătura și-o va începe în casa părintească, apoi o va continua la vestita școală a „Frăției” ortodoxe din Kiev și la Academia Zamoiska din Zamosc, unde va învăța limbile latină, greacă, slavonă și polonă, la care se adăugau și celelalte discipline studiate: gramatica, poetica, retorica, dialectica, teologia. Potrivit obiceiului

nobililor polonezi, a trebuit să învețe și mânuirea armelor, luând parte și la două lupte ale polonilor împotriva turcilor, la Tușora și Hotin.

Datorită unei chemări launtrice, dar și sub înrăurirea starețului mănăstirii Pecerska, arhimandritul Zaharia Kopâstenski, a hotărât să se călugărească. Astfel, după ce se va pregăti duhovnicește la moșia sa din Rubiejovka, unde a zidit și o biserică cu hramul Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava, va fi tuns în monahism, la Lavra Pecerska, după anul 1625. În toamna anului 1627 a fost ales egumen al mănăstirii, la vârsta de 31 de ani. Situația ortodoxiei în acea perioadă era tulbure din cauza încercărilor de catolicizare a nobilimii lituane, bieloruse și ucrainiene, care era, în mare parte, ortodoxă. Însă, prin activitatea sa depusă timp de 5 ani ca egumen, Petru Movilă a reușit să ridice prestigiul cultural și bisericesc al mănăstirii la un nivel necunoscut până atunci. Astfel, s-a ocupat de restaurarea și înfrumusețarea mănăstirilor și a peșterilor în care se găseau moaște de sfinți și a continuat activitatea tipografică a înaintașilor săi, dând la lumină mai multe cărți de slujbă și de învățătură.

În anul 1631 a pus bazele unui colegiu în Lavră, din care se va dezvolta vestita Academie duhovnicească de la Kiev, iar în 1632, prin alegerea și înscăunarea lui Wladislav IV (1632-1648) ca rege al Poloniei, a reușit să recâștige libertatea de cult a Ortodoxiei în regatul polonez, recunoașterea legală a Mitropoliei ortodoxe a Kievului, dreptul Bisericii Ortodoxe de a avea biserici, tipografii și spitale, restituirea tuturor bisericilor ortodoxe din Kiev, care fuseseră răpitate de uniți.

La 2 martie 1631, mitropolitul Kievului, Ion Borețki a trecut la cele veșnice, și ca urmare a alegerilor, Petru Movilă va fi numit mitropolit „al Kievului, Haliciului și a toată Rusia”, alegere recunoscută de Wladislav IV și întărită de Patriarhul ecumenic Chiril Lucaris. La 28 aprilie 1633 va fi hirotonit arhiepiscop, în catedrala cu hramul Adormirea Maicii Domnului din Lvov. În acest fel, rodnicia sa activitate începută ca egumen al Lavrei Pecerska va fi continuată cu și mai mare însuflărire. În latura gospodărească remarcăm refacerea și înfrumusețarea unor biserici și mănăstiri din Kiev, printre care catedrala mitropolitană Sfânta Sofia și mănăstirile aferente acesteia, precum și biserica principală a mănăstirii Pecerska. În afară de acestea, a ridicat și câteva spitale și azile și a pus bazele unei noi frății ortodoxe, și a luat măsuri pentru întărirea disciplinei clericale și monahale.

În chip deosebit însă trebuie subliniată activitatea culturală a mitropolitului Petru Movilă, care a purtat o permanentă grijă față de colegiul său din Kiev, considerată cel mai vechi așezământ de învățământ superior la slavii ortodocși, după model căreia se va organiza, în 1640, o școală la mănăstirea Trei Ierarhi, de către domnitorul Vasile Lupu. Sub aspect tipografic, se cunosc aproximativ 50 de tipărituri îngrijite de mitropolitul Petru Movilă, unele dintre ele fiind lucrate de el însuși.

Aceste lucrări se pot împărți în 3 categorii: de slujbă, de evlavie și zidire sufletească, și de apărare a ortodoxiei. Dar cea mai însemnată carte a lui Petru Movilă rămâne *Evhologhionul* sau *Molitfelnicul* (Trebnicul), cu peste 1500 de pagini și 126 de slujbe, tipărit în 1646 la Lavra Pecerska. Mai putem menționa ca făcând parte dintre lucrările sale și lucrarea *Evanghelia învățătoare* sau *Cazania*, tradusă din grecește și tipărită la Kiev în 1637, precum și *Nomocanonul*, o lucrare canonic-juridică apărută în 1629.

Ca expresie a dragostei sale față de neamul din care făcea parte, pe frontispiciul multora din tipărituri se găsea stema Movileștilor sau a celor două țări române în care domnise ai săi, iar el însuși se intitula adesea „fiu de neam moldovean” sau „fiu al voievodului Țării Moldovei”.

Dar dintre toate se distinge prin importanța ei, lucrarea *Mărturisirea Ortodoxă* (*Pravoslavnica Mărturisire*), care a apărut ca urmare a nevoii de învățătură ortodoxă, cât și din pricina apariției unei mărturisiri de credință calvinizante, pusă în seama patriarhului ecumenic Chiril Lucaris. Această lucrare a fost întocmită în limba latină sub titlul *Expositio fidei Ecclesiae Rusiae minoris*, și cuprindea 261 de întrebări și răspunsuri, împărțite după cele trei virtuți teologice: credința, nădejdea și dragostea. Deoarece la lucrările Sinodului întrunit între 8 și 18 septembrie 1640 la Kiev nu s-au putut pune de acord membrii participanți asupra a două puncte din această lucrare, care stipulau existența purgatoriului și momentul epiclezei, s-a ajuns la ideea convocării unui alt Sinod, cu participarea delegațiilor mai multor Biserici Ortodoxe surori. Cum acest Sinod nu se putea ține nici la Constantinopol, care era stăpânit de turci, și nici la Kiev, aflat sub stăpânirea polonilor catolici, mitropolitul Petru Movilă s-a gândit că Moldova, țara sa natală, ar fi un loc potrivit pentru convocarea acestui Sinod. Astfel, între 15 septembrie și 27 octombrie 1642, la Iași s-au ținut lucrările acestui Sinod, care avea ca drept scop cercetarea *Mărturisirii ortodoxe* a mitropolitului Petru Movilă. Cele două puncte care conțineau influențe catolice au fost îndreptate, astfel că la data de 30 octombrie *Mărturisirea*, tradusă în grecește, a fost transmisă Sinodului patriarhal din Constantinopol, care în martie 1643 a aprobat ca traducerea greacă a acestei *Mărturisiri*, să devină *Mărturisirea ortodoxă a Bisericii sobornicești și apostolești a Răsăritului*. Astfel, lucrarea învățatului mitropolit de neam român devenea a treia mărturisire de credință a Bisericii ortodoxe, după *Simbolul credinței* și *Dogmatica* Sf. Ioan Damaschin. După 1667, această *Mărturisire* va fi tradusă în mai multe limbi și tipărită în numeroase ediții, fiind cercetată și apreciată de numeroși teologi, din toate timpurile și toate confesiunile, mult timp fiind folosită și ca manual în școlile teologice din Rusia, țările române sau alte părți. De aceea, pe bună dreptate, marele istoric și dogmatist Macarie Bulgakov socotea pe Petru Movilă drept „părintele teologiei ortodoxe

moderne”, iar profesorul Alexandru Elian remarca faptul că ”opera lui Movilă și-a câștigat un loc neatins de nici o altă lucrare similară din cadrul teologiei simbolice ortodoxe”. În acest fel putem considera că Petru Movilă a fost un mare dar duhovnicesc făcut de poporul român Bisericii ucraino-bieloruse, dar și Ortodoxiei întregi.

După o păstorire de 13 ani, mitropolitul Petru Movilă a trecut la cele veșnice, în ziua de 1 ianuarie 1647, fiind îngropat în biserica cea mare a mănăstirii Pecerska. Prin testamentul său, averea sa fost lăsată Colegiului de la Kiev și catedralei Sfintei Sofia și mănăstirii Pecerska, pentru refacerea lor și pentru azilul de bătrâni.

În anul 1995, pe data de 27 iulie, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe din Ucraina a trecut în rândul sfinților pe marele ierarh român, ca dată de prăznuire fiind stabilită ziua de 31 decembrie³.

Troparul, glasul al 4-lea:

Apărătorule și mărturisitorule al Ortodoxiei, luminătorule al neamurilor, fiule al Moldovei și Părinte al Ucrainei, Sfinte Ierarhe Petru, mult nevoitorule, roagă-te lui Hristos Dumnezeu, să ne apere credința și să mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Condacul, glasul al 8-lea:

Vestitorul Ortodoxiei și apărător al credinței, Arhiepiscopul lui Hristos, Petru al Kievului, să se cinstească după vrednicie căci patria și neamul le-a lăsat, dar nu le-a uitat, de cele lumești s-a lepădat, pe cele cerești și veșnice dobândind, de aceea se bucură împreună cu ceata ierarhilor mărturisitori ai credinței.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile tuturor Sfinților, Doamne, și ale Născătoarei de Dumnezeu, pacea Ta dă-ne-o, nouă și ne miluiește pe noi, ca un îndurat.

---

³ Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. II, E.I.B.M.B.O.R., 1994, p. 32-48.

Viața Sfântului Petru, Mitropolitul Kievului și a toată Rusia (21 decembrie)

Acest fericit Petru s-a născut din creștini dreptcredincioși, în ținutul Volinskiiei. Fiind încă în pântecul maicii sale, pe când se lumina spre o zi de duminică, maică-sa a avut o vedenie: i se părea că ține în mâinile sale un miel, iar între coarneau lui a crescut un pom cu frunze frumoase și cu multe flori și roade. Între ramurile lui luminau multe lumânări și ieșea frumoasă mirosire.

Născându-se sfântul și la șapte ani dându-se la învățătura cărților sfinte, cu zăbavă învață fericitul copil, de care lucru nu puțină mâhnire aveau părinții, însă aceasta s-a făcut ca să ia de la Dumnezeu înțelepciunea cărții, mai mult decât de la oameni, pe care a primit-o în acest chip: a văzut în vis pe un oarecare om în veșminte arhieresti, venind și zicând către dânsul: "Deschide-ți, fiule, gura ta". Iar el, deschizându-l, cel ce i se arătase a atins cu mâna dreaptă limba lui și l-a binecuvântat, apoi i-a umplut de dulceață gâtulejul lui. Deșteptându-se, copilul n-a văzut pe nimeni, decât numai și-a simțit inima sa plină de dulceață și de veselie. De atunci, cât îi dădea dascălul său să învețe, degrabă primea și în puțină vreme a învățat toată Scriptura.

Când era de douăzeci de ani, s-a dus la o mănăstire și a primit rânduiala monahicească, fiind ascultător în lucrurile mănăstirești, aducând în bucătărie apă și lemne, spălând hainele fraților și iarna și vara, iar din pravila sa nimic nu lăsa. Căci mai înainte decât toți se afla la cântarea bisericească și mai pe urmă ieșea. În biserică, stătea cu frică, ascultând dumnezeieștile scripturi, cu toată luarea-aminte, niciodată rezemându-se de perete. Totdeauna era ascultător și fraților le slujea fără lenevire, întru smerenie și în tăcere. Apoi, cu voia povățuitorului, s-a hirotonisit diacon și preot. După aceea a învățat a zugrăvi sfinte icoane și, zugrăvind închipuirea acestora, se depărta cu gândirea de la cele pământești și cu totul făcându-se gânditor la Dumnezeu, cu mai multă dorire se ridica spre îmbunătățita viață.

Luând binecuvântare de la povățuitorul său, s-a dus la un loc liniștit și și-a făcut sălășluire la râul Raga, care acum se cheamă mănăstirea Dvortți, zidind o biserică în numele Domnului nostru Iisus Hristos și în scurt timp s-au adunat mulți frați. Sfântul era bun la obicei și fără răutate, iar mai pe urmă învăța în liniște și cu blândețe pe toți. Silindu-se spre milostenie, niciodată n-a lăsat în deșert pe sărac, pe cerșetor și străin, încât până și la voievod a mers vestea despre dânsul și viața lui îmbunătățită. Pentru aceasta, de toți era cinstit și toți primeau cuvântul învățaturii de la dânsul.

În vremea aceea a venit prin locul acela, arhiereul Maxim de la Constantinopol, învățând pe oameni rânduiala lui Dumnezeu. Petru, mergând cu frați săi, să ia binecuvântare, i-a dat arhiereului icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pe care singur o zugrăvise. Iar arhiereul lui Dumnezeu l-a binecuvântat pe el și pe frați, iar sfânta icoană, primind-o, cu mare cinste o avea la dânsul. Nu după multă vreme, arhiereul Maxim murind, un oarecare egumen, anume Gherontie, îndrăznind, a luat arhierescul veșmânt, podoaba și toiagul păstoresc, precum și acea icoană zugrăvită de Petru și dată arhiereului; și s-a dus la Constantinopol, vrând să se facă mitropolit al Rusiei. Atunci voievodul părților Volinskiei, silea pe fericitul Petru, uneori singur rugându-l, alteori prin boieri îndemnându-l, ca să meargă la Constantinopol pentru alegerea la scaunul mitropoliei Kievului, căci pe Gherontie nimeni nu-l voia, pentru îndrăzneala lui, fiindcă fără sfat și alegere a alergat să răpească vrednicia, neintrând pe ușă, ci sărind pe aiurea. Fericitul Petru multă vreme n-a voit. Apoi fiind înduplecat de voievod, de boieri și de sfințitul sobor, s-a dus, trimițând voievodul pentru dânsul rugăminte la preasfințitul Patriarh și la tot soborul lui, poftind ca să vadă pe Petru pe scaunul arhieresc.

Gherontie, mergând pe mare, i s-a întâmplat vijor grozav și vânturi potrivnice, încât a zăbovit nu puțină vreme oareunde. Iar fericitului Petru vântul i-a fost lin și prielnic și ca în vis a plutit pe mare. Apoi lui Gherontie i s-a arătat, în vedenie, icoana Maicii Domnului, a Preasfintei de Dumnezeu Născătoare, despre care înainte s-a vorbit, zicându-i: "În deșert te ostenești tu, bătrânule Gherontie, că nu vei sui treapta arhierescă pe care o cauți, ci cel ce m-a zugrăvit, Petru, egumenul, slujitorul Fiului meu și Dumnezeu, acela va fi ridicat la scaunul arhieresc și pe popor bine îl va paște, pentru că Fiul meu, Hristos Domnul, și-a vărsat sângele Său cel împrumutat din mine. Căci acela, cu dumnezeiască plăcere viețuiește și bătrâneți bune va trece bucurându-se la Stăpânul tuturor". Gherontie, degrabă deșteptându-se, s-a înspăimântat și tuturor a spus cele ce văzuse. Iar când Cuviosul părintele nostru Petru a mers la Constantinopol, era atunci în sfânta biserică a înțelepciunii lui Dumnezeu, Sfânta Sofia, patriarhul Atanasie cel minunat, care cu bunătățile sale împodobește scaunul a toată lumea.

Intrând fericitul Petru la patriarh, s-a umplut de bună mireasmă biserică aceea și patriarhul a înțeles cu duhul, că pentru venirea lui Petru s-a făcut aceea bună mireasmă și l-a binecuvântat cu bucurie. Apoi, aflând pricina venirii lui, a adunat sfințitul sobor și cercetare după obicei făcându-se, Petru s-a aflat vrednic de arhierie, fiind însemnat mai înainte de nașterea sa. Drept aceea, patriarhul săvârșind dumnezeiasca slujbă, a sfințit pe minunatul Petru, a cărui cinstită față în vremea sfințirii atât de mult s-a luminat, încât toți s-au minunat și au zis: "Cu adevărat acest om,

prin porunca lui Dumnezeu a venit la noi”. Deci, s-a făcut tuturor veselie duhovnicească.

După câteva zile a venit și Gherontie și a spus toate cele ce i se întâmplaseră. Apoi, luând patriarhul veșmintele arhieresti cu cinstita icoană și toiagul păstoresc de la Gherontie, a dat bisericile semne de dregătorie în mâinile adevăratului păstor, Petru. Și așa preasfințitul patriarh, învățând multe zile pe Sfântul și fericitul Petru și binecuvântându-l cu slavă, l-a eliberat de la Constantinopol. Sfântul, venind întru a sa Mitropolie, a dat pace și binecuvântare tuturor și învăța cu osârdie turma cea de Dumnezeu încredințată lui, mergând din loc în loc. Acestea bine făcându-se n-a suferit vicleanul vrăjmaș, ci a făcut împiedicare sfântului, îndemnând pe unii ca să nu-l primească. Însă după aceea s-au pocăit și au primit pe arhierul, căruia supunându-se, au cerut iertare de la dânsul.

Apoi, după o vreme, iarăși a pornit vrăjmașul spre zavistie pe Andrei, episcopul Tferului, care ascuțindu-și limba sa, a grăit fără de lege, scriind asupra dreptului multe cuvinte mincinoase și hulitoare, pe care le-a trimis la preasfințitul patriarh, Atanasie. Iar patriarhul, mirându-se, nu l-a crezut, ci, fiind cu multă pricepere, a trimis pe unul din clericii Bisericii în pământul Rusiei și s-a adunat sobor în cetatea Pereiaslaviei, fiind acolo Simeon episcopul Rostovului și Cuviosul Prohor, egumenul Pecerskăi, cum și domni, boieri, preoți, monahi și mulțime mare. Acolo, fiind chemat și Andrei, episcopul Tferului, s-a făcut cercetare și tulburare mare, stând înainte mincinoșii clevetitori ai Sfântului Petru. Atunci lucrătorul de răutate nu s-a tănuit, ci a venit înaintea tuturor, pentru că răutatea lui Andrei și clevetirea lui s-au vădit, iar clevetitorul cel mincinos a fost rușinat și defăimat. Sfântul Petru nimic rău nu i-a făcut, ci l-a iertat și, din destul pe toți învățându-i, i-a eliberat întru ale lor. Dar el însuși adăuga osteneli peste osteneli, înmulțind, până la sută, talantul cel dat lui, fiind și sârmanilor tată.

În acea vreme s-a arătat un eretic oarecare, Seit, care nu se supunea învățaturii sfântului. Pe acela arhierul lui Dumnezeu l-a dat blestemului și a pierit rău. După aceasta a mers plăcutul lui Dumnezeu în slăvita cetate Moscova, stăpânind într-înșea, atunci, binecredinciosul și marele domn Ioan Daniilovici, cel bine împodobit cu toate lucrurile, milostiv spre săraci și preoți, iubitor de cinstea bisericilor și de Sfintele Scripturi ascultând. Deci foarte mult l-a iubit arhierul și a rămas mai mult decât în alte locuri întru acea cetate. Apoi a sfătuit pe binecredinciosul domn ca să zidească o biserică de piatră, în numele Preasfintei Stăpâne Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria, zicându-i așa: “Dacă mă vei asculta și vei ridica biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, apoi te vei preamări mai mult decât alți domni, cetatea ta va fi slăvită și arhierii

vor locui într-însa. Apoi se vor birui vrăjmașii și Dumnezeu într-însa se va preaslăvi, iar oasele mele aici se vor pune”.

Voievodul, ascultând sfatul sfântului, a avut sânguință către biserică și punându-se temelie, din zi în zi se înălța și singur sfântul se silea, ca în toate zilele să sporească lucrul. Și, mai înainte văzându-și ieșirea sa din viață prin descoperire dumnezeiască, și-a făcut singur mormântul, aproape de jertfelnic. După săvârșirea mormântului, i s-a făcut iarăși vestire de la Dumnezeu despre moartea lui. Atunci, cu totul umplându-se de bucurie, a mers în biserică și a săvârșit Sfânta Liturghie, rugându-se pentru toți credincioșii împărați și domni și pentru al său fiu sufletesc, drept-credinciosul domn Ioan, cum și pentru toți bine-credincioșii creștini de pe pământul Rusiei. După aceea a făcut mare pomenire pentru cei răposați și s-a împărtășit cu Sfintele Taine. Venind din biserică, a chemat tot clerul și, învățându-i după obicei, i-a eliberat. În aceea vreme multă milostenie făcea la săraci, la scăpătați, la biserici, la mănăstiri, la preoți, dar slăbea cu trupul.

Sosind ziua ducerii lui din viață, a chemat pe Protasie, mai marele cetății, neîntâmplându-se atunci a fi voievodul în cetate și i-a zis lui: “Fiule, iată eu mă duc din viața aceasta și las fiului meu, iubitului meu domn Ioan, milă, pace și binecuvântare de la Dumnezeu și seminției lui până în veac”. Apoi, dând alte așezăminte, i-a încredințat lui punga, ca să cheltuiască pentru săvârșirea bisericii și dându-le tuturor pace, a început a cânta Vecernia. Și încă rugăciunea fiind în gura lui, sufletul său s-a dus către Domnul, ridicându-și singur mâinile spre Dumnezeu. Voievodul, auzind despre moartea sfântului, degrabă a mers mâhnit în cetate și cu toți boierii și poporul, plângeau și se tânguiau pentru moartea Sfântului Petru. Apoi, punând pe pat cinstitul său trup, l-a dus în biserică precum este obiceiul.

În acea vreme un om, cuprinzându-se de necredință către sfânt, a mers în mijlocul poporului și în gândul său defăima, zicând: “Cine este acesta căruia însuși domnul cu poporul îi merge înainte și îi urmează și i se dă atâta cinste”? Acestea gândindu-le, îndată a văzut pe sfânt pe pat și binecuvântând poporul de amândouă părțile, până ce a fost dus la mormânt și s-a încredințat omul acela de sfințenia plăcutului lui Dumnezeu. Apoi cele văzute le-a spus poporului, iar sfintele lui moaște ducându-le, le-a pus în mormântul pe care singur și l-a zidit, unde și acum zac, făcând felurite minuni celor ce cu credință se apropie de ele.

Un tânăr oarecare, din nașterea sa avea mâinile slăbănoage și cu totul nemișcate, încât nici la gură nu-i era cu putință a le duce. Mergând el la mormântul aceluia sfânt, rugându-se cu lacrimi, îndată i s-au întărit mâinile și s-a însănătoșit. Apoi, pe un gârbov și pe un surd i-a făcut sănătoși. Încă și un orb de mulți ani, care a venit și s-a rugat, îndată i-a

deschis luminile ochilor. Și multe alte minuni, celor ce cu credință merg la dumnezeiasca raclă, izvorăsc și până acum, întru cinstea și slava Celui în Treime slăvit, Dumnezeu în veci. Amin.

Pătimirea Sfântului Mucenic Petru, care s-a numit Abesalamit (12 ianuarie)

Petru, care se numea și Abesalamit, a fost prins în cetatea Avilona, fiind acolo prigonire. El era de fel din părțile Eleuteropolei, și l-a adus la ighemonul Sever, pentru cercetare.

Acesta a zis către dânsul: “Cum te numești?” Petru a răspuns: “După numele cel părintesc, mă numesc Abesalamit, iar după numele cel duhovnicesc, pe care l-am luat de la Botez, mă numesc Petru”. Voievodul a întrebat: “Din ce neam ești?” Petru a răspuns: “Sunt creștin”. Boierul l-a întrebat: “Ce dregătorie ai?” Petru a răspuns: “Nu pot avea o dregătorie mai mare și mai bună decât aceasta, adică a fi creștin”. Voievodul a întrebat: “Ai părinți?” Petru a răspuns: “Nu am”. Boierul i-a zis: “Minți, căci eu am auzit că tu ai părinți”. Petru a răspuns: “În Evanghelie mi se spune ca de toate să mă lepăd, venind la mărturisirea numelui Domnului”. Boierul a zis: “Știi porunca împărătească?” Petru a răspuns: “Eu porunca Dumnezeului meu o știu, care este adevăratul și veșnicul împărat”. Voievodul a zis: “Milostivii împărați au poruncit ca toți creștinii ori să jertfească idolilor, ori cu felurite chinuri să piară”. Petru a răspuns: “Și împăratul cel veșnic și adevărat a poruncit, că de va jertfi cineva diavolilor, iar nu Dumnezeului celui viu, acela în veci să piară. Tu judecă cu dreptate: se cade oare a încălca porunca Împăratului ceresc?”

Voievodul a zis: “Ascultă-mă, jertfește idolilor, și împlinește porunca împăraților noștri”. Petru a răspuns: “Eu idolilor celor făcuți de mână, din lemn și din piatră, căroră și voi sunteți asemenea, nu voi jertfi”. Boierul a zis: “Nedreptate ne faci nouă; nu știi oare că am putere să teucid?”

Petru a răspuns: “Eu nu te năpăstuiesc, ci îți spun ceea ce este scris în legea Domnului: Idolii păgânilor sunt aur și argint, lucruri de mâini omenești; au gură, ochi, nări, urechi, mâini și picioare, dar n-au grai, nu văd, nu miros, nici umblă. Și Domnul grăiește în Sfânta Scriptură: Asemenea lor să fie cei ce-i fac pe ei, și toți cei ce nădăjduiesc spre dânsii”. Dacă Domnul prin gurile proorocilor și prin Sfântul Duh le-a zis acestea, apoi cum îmi spui tu că te-aș asupra, de vreme ce eu ți-am zis că ești asemenea cu pietrele și cu lemnele cele mute și surde, prin care cinstiți pe diavoli, ba încă și pe mine mă sfătuiești să fiu asemenea ție”.

Voievodul a zis: “Ascultă-mă, miluiește-te singur și adu jertfă zeilor”. Răspuns-a Petru: “Atunci eu cu adevărat mă voi milui, de nu voi aduce jertfă zeilor voștri, și de nu mă voi depărta de la adevăr; de vreme ce tu ești necredincios, pentru aceea nu mă crezi pe mine, nici legea lui Dumnezeu, cum că de va jertfi cineva zeilor, va pieri. Deci, de ce zăbovești? Fă ceea ce este poruncit ție”. Voievodul a zis: “Voi răbda încă, așteptând până ce te vei gândi și vei jertfi zeilor, izbăvindu-te de chinuri”.

Petru a răspuns: “În deșert aștepți; fă acum ceea ce ai să faci, și împlinește lucrul tatălui tău, diavolul, căci eu nu voi face voia voastră, căci nici Domnul meu Iisus Hristos, căruia și slujesc cu osârdie, nu mă va lăsa să fac aceasta”.

Deci, voievodul a poruncit să-l spânzure; apoi a zis: “Ce zici Petre, vei jertfi zeilor, sau nu?” Petru a răspuns: “Dă acele unghii de fier și poruncește să mă strujească; pentru că nu o dată ți-am spus că nu voi jertfi diavolilor, ci numai Dumnezeului meu, pentru al cărui nume pătimesc”. Și a poruncit Sever voievodul să-l chinuiască cumplit. Chinuit fiind slăvitul lui Dumnezeu mucenic, n-a scos glas de durere, ci numai cânta, zicând: “Una am crezut de la Domnul, aceasta voi căuta, să locuiesc în casa Domnului în toate zilele vieții mele”. Și iarăși zicea: “Paharul mântuirii voi lua, și numele Domnului voi chema”. Aceasta zicând, mai mult s-a întărâtat voievodul și a poruncit altor chinuitori să se apropie.

Iar poporul care stătea împrejur, văzând sângele curgând pe pământ și fiindu-i milă de dânsul, a zis: “Miluiește-te omule și jertfește zeilor, ca să te izbăvești din aceste chinuri amare”. Sfântul le-a răspuns: “Aceste chinuri nu sunt nimic, nici o durere nu-mi aduc; iar de m-aș lepăda de Dumnezeul meu, apoi cu adevărat aș cădea în mai grele chinuri, care sunt fără sfârșit”. Voievodul a zis: “Ce zici Petre? Adu zeilor jertfă, ca să nu te căiești mai pe urmă fără de vreme”. Petru a răspuns: “Nu mă voi căi, nici voi aduce jertfă”. Zis-a voievodul: “Eu morții te voi da”. Petru a răspuns: “Aceasta este ceea ce doresc și eu, ca să mor pentru Dumnezeul meu”. Atunci voievodul a dat asupra lui răspuns de moarte, zicând: “Pe Petru, care a defăimat porunca nebiruiților împărați, pentru legea Dumnezeului său, poruncesc să se răstignească pe Cruce”.

Și astfel bunul ostaș al lui Hristos, sfârșindu-și nevoința sa, s-a învrednicit a fi părtaș al patimii Stăpânului, fiind răstignit pe Cruce. Deci, mărturisitorul lui Hristos, Abesalamit, care se numește și Petru, a pățimit în cetatea Avloniei, în vremea lui Maximian, împăratul Romei (286-305); iar peste toți împărățind Domnul nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava, în veci. Amin.

**Sfinții Mucenici Petru, Dionisie, Andrei, Pavel, Cristina, Eraclie, Paulin
și Venedim
(18 mai)**

În vremea prigonirii Bisericii lui Dumnezeu, când ostașii lui Hristos își puneau sufletele pentru Domnul lor și când tot pământul se roșea cu sângele mucenicilor, atunci un tânăr frumos cu numele Petru, tare la trup și viteaz cu duhul în sfânta credință creștinească, a fost prins în Lampsac, cetatea Elespontului, și adus la Ōpidim ighemonul, spre cercetare. Deci, ighemonul l-a întrebat: “Creștin ești?” Petru a răspuns: “Sunt creștin cu adevărat”. Ighemonul îi zicea: “Iată, ai înaintea ochilor poruncile nebiruiților împărați; deci, jertfește marii zeițe Venera”. Tânărul răspunse: “Ighemoane, mă minunez, că voiești a mă îndemna să mă închin unei femei spurcate și desfrânate, care a făcut atâtea fapte urâte, încât îmi este rușine a le pomeni. Oare, voi, nu pedepsiți pe cei ce îndrăznesc să facă astfel de desfrânări, pe care le-a făcut zeița voastră? Dacă voi o numiți desfrânată, apoi cum să mă închin și să-i aduc jertfă ei, fiind atât de spurcată și desfrânată. Mie mi se cade să mă închin lui Dumnezeu Cel viu și adevărat, împăratul tuturor veacurilor, lui Hristos Domnul meu. Lui să-l aduc jertfă de rugăciune, de umilință și de laudă”.

Ighemonul, auzind acestea, a poruncit să-l întindă pe roată, să-i muncească trupul cu lemne și cu fiare și să-i sfărâme oasele. Robul lui Dumnezeu, cu cât era muncit mai mult, cu atât se arăta mai tare și viteaz în puterea lui Hristos, Care îl întărea. El râdea de nebunia ighemonului și, ridicându-și ochii spre cer, zicea: “Mulțumescu-Ți, Doamne Iisuse Hristoase, Cel ce mi-ai dat atâta tărie și răbdare! Învrednicește-mă încă până la sfârșit să biruiesc puterea vrăjmașului cel păgân”. După aceasta, ighemonul, văzând că cu muncile nu poate să biruiască pe acel viteaz tânăr creștin - pe Sfântul Petru -, a poruncit să-i taie capul cu sabia.

În acea vreme, un oarecare Dionisie, bărbat creștin, a fost prins și ținut legat în temniță. Ighemonul, voind să se ducă din Lampsac în Troada, care se învecina cu Elespontul, i-au adus doi ostași cu numele Andrei și Pavel, cu credința creștini și de neam din Mesopotamia. Pe aceștia i-au prins păgânii și împreună cu ei a fost adus și un oarecare Nicomah, care striga neîncetat și zicea: “Sunt creștin”.

Ighemonul, văzând pe Nicomah mărturisind că este creștin, a întrebat pe Andrei și pe Pavel: “Voi ce ziceți că sunteți?” Ei au răspuns: “Și noi tot creștini suntem”. Ighemonul a zis către Nicomah: “Jertfește zeilor, după porunca împăratului!” Nicomah răspunse: “Nu știi că creștinii nu aduc jertfe idolilor?” Atunci ighemonul a poruncit să-l dezbrace, să-l spânzure la muncire și să-i chinuiască trupul, strujindu-l cu unghii de fier. Nicomah, fiind muncit astfel, când era aproape de sfârșitul său și voia să câștige cununa pe care o avea ca și în mâinile sale, deodată a

pierdut-o. Pentru că, schimbându-se din mărturisirea cea bună, s-a lepădat de Hristos și a strigat, zicând: "Eu niciodată n-am fost creștin; deci, sunt gata a jertfi zeilor". Atunci, îndată a încetat a-l munci și l-au scos de la muncire. Dar, când ticălosul călcător de lege a adus jertfă idolilor și s-a închinat lor, îndată a căzut asupra lui diavolul și l-a trântit la pământ. Astfel se îndrăcea, mușcându-și limba cu dinții și curgându-i spume de sânge, până ce cu greu și-a lepădat ticălosul său suflet!

Pe când se întâmpla aceasta, o creștină oarecare, fecioară de 16 ani, cu numele Cristina, a strigat din popor către cel ce se îndrăcea, zicând: "O, ticălosule și pierdutule, pentru ce ți-ai dobândit munca cea veșnică și nespusă pentru un scurt timp?"

Ighemonul, auzind aceasta, a poruncit să prindă îndată pe acea fecioară și s-o aducă la el. Apoi a întrebat-o: "Ești creștină?" Fecioara răspunde: "Sunt creștină și plâng pentru pierderea acelui om ticălos, care n-a răbdat muncile cele de puțină vreme, ca astfel să poată câștiga odihna cea veșnică". Ighemonul a grăit către dânsa: "El, jertfind zeilor, și-a câștigat acum odihna, pentru ca voi, creștinii, să nu râdeți de dânsul. De aceea, Atena și Venera cea mare au voit de l-au răpit de aici; deci, voiesc ca să aduci și tu jertfă zeilor acestora, ca să nu fii batjocorită cu rușine și arsă de vie în foc". Sfânta răspunde: "Dumnezeul meu este mai mare decât tine! De aceea, nu mă tem de îngrozirile tale, pentru că nădăjduiesc spre Dânsul că mă va apăra și-mi va da răbdare în toate".

Atunci ighemonul a poruncit s-o dea la doi tineri desfrânați, ca s-o batjocorească și s-o spurce; iar pe Andrei și pe Pavel a poruncit să-i arunce în temniță unde era și Dionisie. Deci, tinerii cei fără de rușine, luând pe curata și sfânta fecioară a lui Dumnezeu, au dus-o cu bucurie la locuința lor, voind să-și săvârșească pofta. Dar, când au dus-o în casa lor, îndată s-a stins în trupurile lor focul cel firesc al desfrânării și au murit mădularele cele de poftă; și, astfel silindu-se până la miezul nopții s-o batjocorească, n-au putut. La miezul nopții s-a arătat lângă fecioară un tânăr prealuminos și deodată toată casa s-a umplut de o lumină negrăită.

Tinerii, văzând acea lumină, de frică au căzut ca morți și, abia venindu-și în simțiri, s-au plecat la picioarele sfintei și stăruiau să se roage lui Dumnezeu pentru dâșii, ca să nu-i ajungă vreun rău. Ea, ridicându-i, le-a zis: "Nu vă temeți! Dar să știți că tânărul pe care l-ați văzut, este sfântul înger, care a fost trimis de Hristos Dumnezeul meu la mine, spre păzirea fecioriei mele, fiind gata ca îndată să omoare pe toți, care vor îndrăzni a se atinge de mine". Și astfel, sfânta fecioară a rămas curată, păzindu-se de Dumnezeu.

A doua zi, tot poporul cetății, fiind îndemnat de popii păgânești, s-a dus la ighemon și a cerut să-i dea în mâinile lor pe creștinii cei ținuți în temniță. Ighemonul, scoțând pe cei legați, pe Dionisie, Andrei și Pavel le-a zis: "Vi se cade să aduceți jertfă marii zeițe Atena". Sfinții au răspuns:

“Nici pe Atena, nici pe oricare alt diavol cinstit de voi nu-l știm, nici n-am cinstit vreodată pe alt Dumnezeu, afară de Dumnezeul nostru, Iisus Hristos”. Auzind poporul aceste cuvinte ale sfinților mucenici, a zis către Ighemon: “Să-i dea pe ei în mâinile lor, că hulesc pe zeii lor. Deci, Ighemonul a poruncit mai întâi să-i bată pe mucenici și după aceea să-i dea poporului.

Poporul, legând cu funii de picioare pe sfinți, i-a târât cu mult zgomot până la cetate, ca acolo să-i omoare cu pietre. Pe când îi ucidea pe sfinții mucenici, Sfânta fecioară Cristina, înștiințându-se, a alergat la acel loc, strigând, plângând și căzând peste sfinții ce se ucideau, zicea: “Să mor și eu cu voi pe pământ, ca împreună să viețuim în cer”. Și s-a adus la cunoștința Ighemonului, că fecioara care a fost dată spre batjocură, a fost izbăvită din mâinile desfrânaților de un tânăr luminos; deci, scăpând, a căzut pe trupurile creștinilor ce s-au omorât.

Atunci Ighemonul a poruncit s-o tragă la o parte și s-o omoare cu sabia. Astfel, acești sfinți mucenici, luptându-se împreună contra diavolului, a lumii și a lui Opidim Ighemonul, s-au învrednicit a fi biruitori cu ajutorul lui Hristos. Au fost omorâți atunci: Sfântul Petru cu felurite munci; Sfinții Dionisie, Andrei și Pavel, cu pietre; iar Sfânta fecioară Cristina, cu sabia. Acestea s-au făcut în Lampsac, pe vremea împărăției lui Deciu.

Sfinții Mucenici Eraclie, Paulin și Venedim erau cetățeni ai Atenei și acolo au propovăduit cu multă îndrăzneală pe Hristos, îndemnând pe toți păgânii să se depărteze de la deșarta slujire de idoli și să se boteze în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh. Pentru aceea i-a prins și i-a dat stăpânitorului Atenei. Și, cercetându-i, au mărturisit pe adevăratul Dumnezeu, Făcătorul a toată făptura; iar pe idoli i-au numit pietre nesimțite, lemne și lucruri făcute de mâini omenești. Deci, au fost munciți cu multe feluri de munci; iar mai pe urmă, fiind aruncați într-un cuptor, s-au sfârșit și au luat cununile cele nestricăcioase de la Hristos Dumnezeul nostru, Căruia l se cuvine slava în veci. Amin.

Troparul, glasul al 4-lea:

Mucenicii Tăi, Doamne, întru nevoințele lor, cununile nestricăciunii au dobândit de la Tine, Dumnezeul nostru, că având tăria Ta, pe chinuitori au învins; zdrobit-au și ale demonilor neputincioase îndrăzniri. Pentru rugăciunile lor, Hristoase Dumnezeule, mântuiește sufletele noastre.

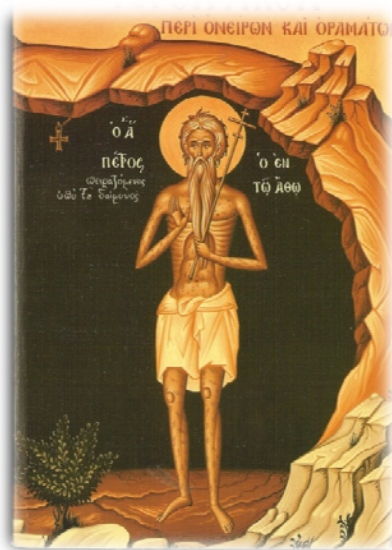
Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Condacul, glasul al 2-lea:

Luminători străluciți v-ați arătat dumnezeiești mucenici cei opt la număr, și prin strălucirile minunilor luminați toată făptura, neîncetat izgonind noaptea cea adâncă a neputințelor, și unui Hristos Dumnezeu rugându-vă, ca să dăruiască nouă mare milă.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile tuturor Sfinților, Doamne, și ale Născătoarei de Dumnezeu, pacea Ta dă-ne-o, nouă și ne miluiește pe noi, ca un îndurat.

Cuviosul Petru Athonitul (12 iunie)

Cuviosul Petru a fost de neam grec, cu rânduiala ostaș și voievod. El a venit la călugărie în acest chip: Fiind trimis cu multe feluri de oști la război în Siria, s-a întâmplat ca oștile grecești să fie biruite de potrivnici; deci a fost dus în robie cu mulți alți ostași în cetatea Samara din ținutul Arabiei, care era lângă râul Eufratului. Acolo a fost aruncat în temniță cu lanțuri grele de fier. Deci, șezând în lanțuri, Petru își cerceta știința sa, și și-a adus aminte că de multe ori se gândea să se lepede de lume. Și a cunoscut că de aceea a slobozit Dumnezeu asupra lui acea pătimire și robie, deoarece nu s-a sârguit ca scopul său cel bun să-l aducă mai degrabă la îndeplinire. De aceea plângea și se tânguia mult,

blestemându-și lenevirea sa și ocărându-se singur că pătimește unele ca acestea după vrednicie.

Deci, șezând mult timp în temniță și neavând nici o nădejde de scăpare din lanțuri, a început a se ruga cu căldură spre Atotputernicul Dumnezeu, Cel ce poate, cu judecățile Sale cele neștiute, să-l scoată pe el din legături, precum a scos pe Adam din iad și pe Apostolul Petru din temnița lui Irod. Și chema întru ajutor și mijlocirea cea mult puternică spre Dumnezeu, a marelui făcător de minuni, a Sfântului Ierarh Nicolae, grabnicul ajutor al celor ce sunt în primejdii. Căci avea de mult spre dânsul mare credință și dragoste, și adeseori se ruga lui cu nădejde, punând în rugăciune tare făgăduință că, de se va izbăvi de legături, nu se va mai întoarce în lume, nici nu va mai merge la casa sa, ci îndată se va duce acolo unde Dumnezeu îl va povățui spre nevoița monahicească. Încă mai gândea și aceasta: că de l-ar scăpa pe el Dumnezeu, apoi s-ar duce la Roma și acolo la mormântul Sfântului și marelui Apostol Petru și-ar lepăda perii săi împreună cu lepădarea de lume.

Deci, rugându-se pentru aceasta, Petru cel legat adăuga și mare postire, primind numai la două sau trei zile puțină hrană. Iar odată a petrecut șapte zile flămând și, sfârșindu-se săptămâna postirii lui, i s-a arătat în vedenia visului arhiereul lui Hristos, Nicolae, și i-a zis: „Frate Petru, rugăciunea ta am auzit-o și am luat aminte la suspinul inimii tale și m-am rugat pentru tine milostivului și iubitorului de oameni, Dumnezeu; dar de vreme ce tu singur ai fost zăbavnic spre poruncile Lui, de aceea și El nu voiește ca să te dezlege pe tine din legături degrabă, ci îți rânduiește ție o mântuire mai bună. Iar de vreme ce împăratul și Stăpânul nostru i-a umplut de nădejde pe toți în Sfânta Sa Evanghelie, zicând: Cereți și veți lua; bateți și se va deschide vouă, deci nu înceta, cerând prin rugăciuni și bătând la ușa milostivirii Lui prin suspinuri, până ce, plecându-se spre milă, îți va da libertatea cerută, scăpându-te din legături și deschizându-ți ușile temniței celei încuiate; însă fii răbdător în rugăciune, așteptând mila lui Dumnezeu”. Acestea zicându-le Sfântul Nicolae lui Petru cel legat și poruncindu-i să se întărească cu hrană, s-a făcut nevăzut.

Iar Petru, deșteptându-se din somn și primind hrană, s-a întors iarăși la rugăciune și mai cu dinadinsul se ruga ziua și noaptea, cu bună nădejde, și neîncetat chema pe Sfântul Nicolae, ajutorul său. Iar după o vreme iarăși i s-a arătat în somn Sfântul Nicolae, cu chipul ca și cum ar fi întristat, zicând către dânsul cu glas lin și blând: „Frate Petre, să mă crezi pe mine că neîncetat m-am rugat bunătății lui Dumnezeu, dar nu știu cu ce judecați și cu ce purtare de grijă zăbovește pentru izbăvirea ta; însă nu te deznădăjdui de milostivirea Lui, pentru că Milostivul Stăpân are obicei a îndelunga împlinirea cererii noastre, spre cel mai bun folos al nostru, ca nu cumva, primind cineva cererea degrabă, să nu bage în seamă darul

Lui; și voiește ca și de alți plăcuți ai lui Dumnezeu să fie rugat pentru tine. Iar eu îți vestesc ție pe un rugător către dânsul prea puternic, pe care, de-vei chema spre mijlocire, nu te vei lipsi de nădejde; pentru că el și eu cu dânsul, când ne vom ruga amândoi împreună pentru tine, cred că ne va auzi iubitorul de oameni”.

Iar Petru a zis Sfântului Nicolae: „Care este, sfinte stăpâne, acela care mai bine decât tine poate să se roage lui Dumnezeu? Pentru că toată lumea se mântuiește cu ale tale rugăciuni și folosiri și toate popoarele creștine, la tine scăpând, primesc prin tine izbăvire din primejdiile lor”. Atunci Sfântul Nicolae i-a zis lui: „Îl știi, Petre, pe dreptul Simeon, care a primit în biserică pe brațele sale pe Hristos Domnul, la patruzeci de zile de la nașterea Sa, pentru care s-a numit și “primitor de Dumnezeu”?” Apoi Petru a răspuns: „Știi, sfinte al lui Dumnezeu, pe acel drept bărbat despre care scrie în Sfânta Evanghelie”. Atunci Sfântul Nicolae i-a grăit lui: „Pe acela, amândoi, tu și eu, să-l pornim cu totul spre rugăciune și el va scoate la bun sfârșit rugăciunile noastre neîmplinite; pentru că este prea puternic la Dumnezeu și are mare îndrăzneală către El, stând înaintea aproape de Scaunul Lui, împreună cu Preacurata Stăpână Fecioară Născătoare de Dumnezeu și cu Sfântul Ioan înaintemergătorul”.

Acestea zicându-le Sfântul Nicolae, s-a dus. Iar Petru, deștep-tându-se din somn, iarăși s-a plecat la rugăciuni multe și la postire fără de măsură, chemând și pe Sfântul Simeon, primitorul de Dumnezeu, ca și pe Sfântul Nicolae în ajutor. Iar Preabunul Dumnezeu, fiind rugat de plăcuții Săi cei mari, de Simion și de Nicolae, a voit să dăruiască libertate celui ce pătimea în legături; deci Sfântul Nicolae s-a arătat noaptea lui Petru a treia oară, dar acum nu în vis, ci aievea. Și nu s-a arătat singur, ci cu Sfântul Simeon, primitorul de Dumnezeu, și i-au zis: „Îndrăznește, frate Petre, și lepădând mâhnirea, pune făgăduințele tale de față mijlocitorului celui de obște și al meu împreună rugător; și dă-i mulțumire aceluia, după Dumnezeu”.

Iar Petru, ridicându-și ochii, a văzut pe marele Simeon, minunat la vedere, cinstit la chip și îmbrăcat în veșmântul preoției Legii vechi, având în mâini toiag de aur. Pe acesta văzându-l Petru, s-a înspăimântat, iar Sfântul Simeon a zis către el: „Tu ești cel care superi pe fratele Nicolae să te elibereze din legături și din această temniță?” Iar el, abia putând să-și deschidă gura de spaimă, a răspuns: „Eu sunt, o, plăcutule al lui Dumnezeu, care te-am câștigat și pe sfinția ta ca mijlocitor către Dumnezeu”. Sfântul Simeon i-a zis: „Dar vei împlini făgăduința ta, ca să te faci monah și să viețuiești în fapte bune?”

Petru a răspuns: „Da, stăpâne, ajutându-mi Dumnezeu, o voi împlini”. Iar sfântul i-a zis: „De te făgăduiești că vei face așa, să ieși acum de aici și să mergi unde vei voi; pentru că acum nimic din împiedicările cele părute ție nu pot să te oprească”. Iar Petru a arătat sfântului

picioarele sale cele ferecate cu fiare, iar Sfântul Simeon s-a atins cu toiagul cel de aur ce-l purta în mâini de fiarele de la picioarele lui Petru și îndată s-au topit ca ceara de fața focului. Și s-a sculat Petru în picioare și, văzând temnița deschisă, s-a dus din temniță după Sfântul Simeon, urmându-i aceluia cu Sfântul Nicolae, și astfel s-au aflat mergând afară din cetate. Iar Petru, gândind în sine, zicea: „Oare nu este vis acesta ce se vede?”

Și îndată întorcându-se Sfântul Simeon spre el, i-a zis: „De ce gândești așa, socotind că este vis mila lui Dumnezeu cea făcută ție aieva? Dar nu vezi cu încredințare unde ești și cui urmezi?” Apoi Sfântul Simeon, încredințând spre pază Sfântului Nicolae pe Petru, s-a dus; iar Petru urma după Sfântul Nicolae. Și făcându-se ziuă, Sfântul Nicolae a întrebat pe Petru: „Oare ai luat ceva de mâncare pentru cale?” Iar Petru a răspuns: „Nu, stăpâne, pentru că nimic n-am avut să iau!” Iar Sfântul Nicolae i-a poruncit să se apropie de o grădină ce se întâmplase acolo, zicându-i: „Vei găsi pe un om care-ți va da poame; deci ia câte vei avea de trebuință și urmează-mă”. Iar Petru, mergând la grădină și luând poame de la un om, a plecat înainte pe cale după Sfântul Nicolae și în puțină vreme a sosit pe pământul grecesc. Și a zis Sfântul Nicolae lui Petru: „Iată, frate, acum ești în țara ta și ai vreme liberă spre împlinirea făgăduințelor tale; deci fă degrabă cele ce ai făgăduit, ca să nu te întorci iarăși în Samara în legături”. Aceasta zicând arhiereul lui Hristos, Nicolae, s-a făcut nevăzut de lângă el.

Iar Petru, dând mare mulțumire lui Dumnezeu și sfinților Săi, Simion și Nicolae, îndată a început a-și împlini făgăduința; pentru că nu s-a dus la casa sa, nici s-a arătat la cunoscuții săi, ci s-a dus la Roma cea veche ca să-și dea Celui Preaînalt făgăduințele sale și să săvârșească cele ce a hotărât gura lui în vremea necazului. Iar arhiereul lui Hristos, Nicolae, care a primit pentru el purtare de grijă, nu-l părăsea niciodată; căci, precum mai întâi călătorea nevăzut cu el, aducându-l din Arabia la greci, tot așa călătorea împreună nevăzut și prin pământul grecesc, pe când mergea la Roma, pretutindenii ocrotindu-l și îngrijindu-l ca un tată iubitor de fii sau ca un om de încredere milostiv și păzitor treaz și nedepărtat.

Iar după ce Petru s-a apropiat de cetatea Roma, Sfântul Nicolae, alergând înainte, s-a arătat noaptea în vis papei, ținând de mână pe Petru și arătându-l lui și spunându-i toate pe rând, cum l-a scos din Samara și din legături, și cum acela a dat făgăduință să se tundă la mormântul Sfântului Mare Apostol Petru. Și i-a spus cum se numește și a poruncit papei să primească pe bărbatul cel arătat lui și să săvârșească degrabă dorința aceluia.

Apoi papa, deșteptându-se din somn, se gândea la acea vedenie; și făcându-se ziuă și sosind vremea dumnezeieștii Liturghii, a mers în biserica Sfântului Mare Apostol Petru, vrând să vadă la arătare pe

bărbatul care l-a văzut în vis. Și era în zi de Duminică și, adunându-se mult popor în biserică, nu era cu putință să afle și să cunoască pe cel căutat. Deci, mult privind papa în popor și necunoscându-l, a strigat cu mare glas, chemându-l pe nume: „Petre, care ai venit din pământul grecesc și pe care Sfântul Nicolae te-a eliberat din legăturile temniței din Samara, vino la mine”. Și ieșind Petru îndată din popor, s-a apropiat de el și a căzut la picioarele lui, zicând: „Eu sunt robul tău, stăpâne”. Și se minuna Petru, cum papa care niciodată nu l-a știut, nici nu l-a văzut, l-a chemat pe nume pe el, care nu spusese nimănui izbăvirea din legături cea știută de el. Și papa i-a zis: „Nu te minuna de aceasta, frate, căci marele Nicolae mi-a spus toate cele despre tine”.

Și primind papa pe Petru cu dragoste, l-a tuns la mormântul Apostolului Petru, după făgăduința lui, și l-a ținut la sine multă vreme, învățându-l și povățuindu-l pe calea mântuirii. Apoi, poruncindu-i Dumnezeu, papa a eliberat pe Petru din Roma, zicându-i: „Mergi, fiule, unde va voi Dumnezeu să te povățuiască; iar mila Lui să fie cu tine îndreptându-ți calea și păzindu-te de meșteșugirile diavolești”. Iar fericitul Petru, căzând la picioarele papei, a zis: „Mântuiește-te, cinstite părinte, mântuiește-te ucenice al lui Hristos și împreună slujitorule cu Sfântul Nicolae, chezașul meu, și roagă-te pentru mine, păcătosul!” Și luând Petru binecuvântare de la papă și tot clerul lui sărutându-l, a ieșit din Roma, punându-și nădejdea în Dumnezeu. Și voia să se întoarcă în pământul grecesc; deci ducându-se la malul mării, a găsit o corabie care se ducea spre răsărit și, intrând într-însa, a plecat și a mers fără pericol, fiind timp prielnic și liniștit.

Și mergând cu corabia multe zile, au sosit la un sat oarecare. Acolo, corăbierii au ieșit din corabie să-și coacă pâine și, intrând într-o casă a unui locuitor din satul acela, au găsit bolnav și neputincios pe stăpânul casei, pe fiul lui și pe toți casnicii lui. Iar după ce și-au copt pâinile, s-au așezat să mănânce și au zis unuia dintre ai lor: „Ia o pâine și s-o duci în corabie cărmaciului și părintelui”. Iar stăpânul casei, auzind de părinte, a întrebat pe corăbier ce părinte este cu dânșii. Și i-au răspuns că un monah ce se numește Petru călătorește cu dânșii de la Roma, iar stăpânul casei a zis către corăbier: „Mă rog de voi, stăpânii mei, rugați pe părintele acela să vină în casa mea, ca să o binecuvânteze și să se roage pentru noi, care suntem bolnavi, că, precum vedeți, ne-am apropiat de moarte, căzând în această neputință cumplită”.

Deci ducându-se corăbierii, au spus părintelui acestea. Dar el, fiind smerit, nu voia să se arate, ferindu-se a se duce la acel om; însă, pe de-o parte, fiind silit de rugămintea corăbierilor, iar pe de alta, fiind biruit de iubirea de oameni, știind că acel om se apropia de moarte, a mers cu dânșii și, dacă a intrat pe ușa casei, a zis: „Pace casei acesteia și celor ce viețuiesc într-însa”. Iar stăpânul casei, îndată deșteptându-se ca din

somn, s-a schimbat din boala cea grea și s-a simțit sănătos cu totul; și, sculându-se repede de pe patul unde zăcuse, a căzut la picioarele cuviosului și i le-a sărutat plângând. Atunci toți care erau acolo, văzând schimbarea lui cea grabnică din bolnav în sănătos, s-au mirat și au preamărit pe Dumnezeu. Apoi stăpânul casei, care câștigase tămăduirea, a luat pe sfântul de mână și a înconjurat toate paturile bolnavilor; iar cuviosul, făcând peste dânșii semnul Sfintei Cruci, i-a făcut sănătoși. Deci, tămăduind pe toți bolnavii din casa aceea, s-a întors repede în corabie și toți care erau în corabie s-au închinat lui, ca unui mare plăcut al lui Dumnezeu. Iar omul cel tămăduit cu toată casa sa, luând pâine, vin și untdelemn, s-a dus la corabie, ca să le dea cuviosului în semn de mulțumire pentru câștigarea tămăduirii.

Iar sfântul a lăudat osârdia lui, dar i-a poruncit să-l mulțumească lui Dumnezeu, și nu lui, nevoind să primească darurile aduse. Iar omul acela, căzând cu lacrimi la picioarele cuviosului, grăia: „Robule de aproape al lui Hristos, dacă nu primești din mâinile noastre această mică aducere, apoi nici noi nu vom avea bucurie în casa noastră”. Atunci și corăbierii au rugat pe părinte să primească cele aduse, și abia plecându-se, a primit; deci, binecuvântând pe omul acela și pe toți cei ce veniseră cu dânșii, i-a trimis la casa lor. Iar darurile cele aduse le-a dat corăbierilor, nevoind să guste nimic din ele, și au plecat mai departe. Iar hrana cuviosului părinte în corabie era câte o bucată de pâine din seară în seară, iar ca băutură lua din apa mării câte un pahar mic, pe care Domnul o prefăcea pentru el în apă dulce.

Iar într-o oarecare vreme adormind Cuviosul Petru, fiind cuprins de un somn ușor, a văzut în vedenia visului pe Preacurata Fecioară Născătoare de Dumnezeu, strălucind cu lumină de slavă cerească mai mult decât soarele, și pe Sfântul Nicolae stând înaintea ei ca un rob, arătând spre dânșii și grăind către Născătoarea de Dumnezeu: „Stăpână, deoarece pe acest rob al tău a-i voit a-l mântui din acea cumplită robie și din legăturile cele grele, unde îi arăți acum locul la care și-ar sfârși cealaltă vreme a vieții sale?” Iar ea a răspuns: „Odihna lui îi va fi în muntele Atonului; pentru că aceea este soarta mea dată mie de la Fiul meu și Dumnezeu, ca cei ce fug de gâlcevile lumești și se apucă de nevoințele duhovnicești după puterea lor și, cu credință și dragoste cheamă numele meu din suflet, acolo să petreacă fără grijă viața lor cea vremelnică și, pentru lucrurile lor cele plăcute lui Dumnezeu, să câștige viață veșnică. Pentru că iubesc foarte mult acel loc și voiesc să înmulțesc acolo rânduiala monahicească; căci mila Fiului și Dumnezeului meu nu se va risipi în veci de la cei ce vor pustnici acolo - dacă și ei vor păzi mântuitoarele porunci -, și îi voi înmulți pe muntele acela spre miazăzi și spre miazănoapte, și-l vor stăpâni de la mare până la mare, numele lor îl

voi face lăudat în toată partea de sub soare, și-i voi apăra pe toți aceia care se vor nevoi acolo în pustnicie cu răbdare!”

O vedenie ca aceasta văzând Cuviosul Petru și deșteptându-se din somn, înălța multe laude și mulțumiri lui Hristos Dumnezeu, Preacuratei Maicii Lui și marelui arhiereu Nicolae. Și vântul suflând în ajutor, corabia mergea cu spor; iar când s-a apropiat de marginea Muntelui Athos, corabia a stat deodată nemișcată, deși vântul sufla în pânză și marea era adâncă. Și se mirau corăbierii cu spaimă, și grăiau unul către altul: „Ce este aceasta?” Și nepricepând ei ce poate să fie, Cuviosul Petru a suspinat, apoi a zis către dânșii: „Fiilor, spuneți-mi cum se numește locul acesta?” Ei au răspuns: „Acesta este Muntele Atonului”. Sfântul a zis către dânșii: „Socotesc că pentru mine a stat aici corabia nemișcată; deci scoateți-mă la mal și lăsați-mă aici. Iar de nu veți face aceasta, nu veți putea pleca de aici”. Iar ei nu voiau să se lipsească de un părinte ca acesta, însă neputând să se împotrivescă voinței lui Dumnezeu, au dezlegat pânza, s-au apropiat de pământ, au scos pe sfântul din corabie și l-au lăsat acolo, zicând între ei plângere și cu tânguire: „De mare acoperământ și ajutor ne lipsim astăzi!” Iar sfântul grăia către dânșii: „Dumnezeu cel iubitor de oameni, Care este pretutindeni și toate le împlinește, Acela să călătorească împreună cu voi și să vă păzească de tot răul”.

Zicând aceasta și dându-le sărutarea cea de pe urmă întru Domnul, a îngrădit corabia cu semnul Sfintei Cruci și binecuvântându-i pe toți, i-a lăsat în calea lor. Iar el, mergând de la marginea acelu munte prin locuri surpăcioase și trecând multe văi cu desiș și prăpăstii și păduri dese, a găsit la un loc o peșteră foarte întunecoasă, în care era o mulțime de târâtoare cu care se încuibaseră și diavolii împreună; și s-a sălășluit în acea peșteră. Iar ce fel de ispite a răbdat cuviosul de la diavoli și câte primejdii a suferit, nu este cu putință a le spune, însă se cade ca o parte din ele să se povestească.

Sălășluindu-se Cuviosul Petru în peștera aceea, se ruga lui Dumnezeu cu dinadinsul ziua și noaptea. Și a petrecut două săptămâni, negustând nici o hrană. O răbdare ca aceasta pustnicească neputând diavolul să o rabde, și-a adunat oștile sale înarmate ca de război, cu săgeți și cu arcuri, cu săbii și cu sulite, și au intrat în peștera aceea, strigând cu glasuri înfricoșătoare și cu răcnete mari iuțindu-se și gonind de acolo pe Cuviosul Petru. Și se vedeau diavolii unii încordând arcurile și dând drumul la săgeți asupra lui; alții scoțând săbiile și îndreptând sulitele spre împungerea lui; iar alții prăvălind pietre mari, încât pământul se cutremura și peștera era gata să se surpe.

Iar cuviosul, văzând toate acestea, nu se mai aștepta pe sine să fie între cei vii, ci grăia întru sine: „Să mor aici, dacă astfel a voit Dumnezeuul meu”. Apoi, ridicându-și ochii în sus și înălțându-și mâinile, a strigat cu glas mare, zicând: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu Fecioară Marie,

ajută mie, robului Tău!” Deci, când au auzit diavolii numele Preasfintei Născătoare de Dumnezeu - nume înfricoșat și de spaimă pentru ei, iar pentru noi dulce și preadorit -, îndată s-au stins cu sunet. Iar sfântul, chemând încă numele lui Iisus Hristos cu glas mare, ca și cu un bici sau ca și cu o praștie, izgonea pe cei ce fugeau; pentru că striga și zicea: „Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, nu mă lăsa pe mine!” După aceea nu s-au mai auzit glasurile cele diavolești până la o vreme. Și cuviosul petrecea fără de tulburare, slăvind pe Dumnezeu și pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu. Iar hrana lui era la început pâinea, din care luase puțină din corabie; apoi, sfârșindu-se acea pâine, se hrănea cu verdețurile pustiei și cu poame de copaci sălbatici, care erau în muntele acela. Și s-a hrănit astfel până la vremea aceea, în care a început a i se aduce cu mâinile îngerești mană din cer, de care lucru se va pomeni mai pe urmă, iar acum să ne întoarcem iarăși la cuvântul cel dintâi.

După cea dintâi năvălire tâlhărească a vrăjmașului, trecând cincizeci de zile, diavolul a venit iarăși cu multă putere de draci, înarmându-se cu chipul cel dintâi asupra nebirutului ostaș al lui Hristos. Și pornind împotriva lui toate fiarele care erau în muntele acela și pe toate jivinele care se târăsc pe pământ, le-a adus la peșteră; și încă și însuși diavolul și prietenii lui s-au închipuit în multe feluri de fiare și târătoare. Deci unele se târau pe lângă picioarele sfântului, altele șuierau cu înfricoșat glas, altele, căscând gura, voiau să-l înghită de viu și i se repezeau spre față; și acea vedere era înfricoșată și groaznică din toate părțile. Dar cuviosul, îngrădindu-se cu semnul Sfintei Cruci și chemând numele lui Hristos Dumnezeu și al Preacuratei Maicii Lui, iarăși a făcut deșartă puterea acelora și a izgonit-o departe de la sine; iar el, dănțuind, se veselea întru Dumnezeu, Mântuitorul său.

Și sfârșind cuviosul anul cel dintâi al pustniciei sale întru desele lupte cu diavolii, în cele din urmă diavolul s-a închipuit într-unul din slugile lui Petru, care îi slujea lui când era în lume voievod și, alergând, a căzut cu osârdie la picioarele cuviosului și voia să i se închine lui, fiind plin de spurcăciune. Apoi, șezând, a început a plânge și a zice astfel: „Am auzit, stăpâne al nostru, că ai fost prins în război, dus în Samara și închis într-o temniță întunecată. Iar Dumnezeu, cu rugăciunile Sfântului Părintelui nostru Nicolae, te-a izbăvit pe tine de acolo și te-a adus în pământul grecesc. Drept aceea, toți cei ce suntem în casa ta te-am căutat pretutindeni, plângând și tânguindu-ne, și am înconjurat multe cetăți și sate întrebând de tine; și, neputând să te aflăm, nici să știm unde ești, ne-am rugat cu lacrimi către Sfântul Nicolae să ne descopere nouă despre tine, în ce loc petreci, visteria noastră cea ascunsă.

Iar Sfântul Nicolae, grabnicul ajutor al tuturor, n-a trecut cu vederea rugăciunea noastră, ci ne-a arătat nouă toate cele despre tine, și ne-am bucurat foarte mult, toți robii tăi. Iar eu, apucând înainte de toți,

am alergat la tine, stăpânul meu; deci, sculându-te de aici, mergi la casa ta, ca să te vadă pe tine toți cei ce doresc să-ți vadă fața; și se va preamări întru tine Dumnezeu, Cel ce te-a izbăvit pe tine cu minune de la robie și din legături. Iar pentru liniște să nu te mâhnești, căci și acolo sunt mănăstiri și locuri liniștite de sihăstrie, și unde îți va plăcea ție, acolo îți vei alege un locaș spre liniștea ta.

Însă și tu însuși să o socotești aceasta cu adevărat: Ce iubește Dumnezeu mai bine din aceste două lucruri? Oare sihăstria pustiei, în care omul se sălășluiește în crăpături de pietre și în munți și singur se folosește numai pe sine? Sau folosul ce se face multora de la un bărbat plăcut și insuflat de Dumnezeu, care prin învățătura sa, pe mulți la Dumnezeu îi întoarce și-i povățuiește la calea mântuirii? Cu adevărat a doua este mai bună, mărturisind în Sfânta Scriptură însuși Dumnezeu: Cel ce va scoate om cinstit din cel nevrednic, va fi ca gura Mea. Și să știi că mulți sunt în cetatea noastră rătăciți întru întuneric de patimi și au trebuință de unul care poate a-i povățui pe dânșii la pocăință. Deci prea multă răsplătire de la Dumnezeu se află ție de față, stăpânul meu, dacă, venind, îi vei întoarce pe ei la Dumnezeu. Ci și pe noi, slugile tale, cei ce cu toată inima te iubim pe tine, pentru ce ne treci așa cu vederea, abătându-te de la noi și ascunzându-te în pustiul acesta?”

Acestea și cele asemenea cu acestea grăindu-le diavolul cu lacrimi câtăva vreme, a început sfântul a se tulbura puțin și, lăcrimând, a zis către el: „La acest loc nici înger, nici om nu m-a adus pe mine, ci singur Dumnezeu și Preacurata Născătoarea de Dumnezeu; și, de nu va fi voia și porunca aceluia ca să ies eu de aici, apoi nu voi ieși”. Iar diavolul, dacă a auzit pomenirea numelui lui Dumnezeu și al Născătoarei de Dumnezeu, îndată s-a stins; iar sfântul s-a minunat de meșteșugirea cea diavolească și, însemnându-se cu semnul Sfintei Cruci a tăcut, ridicându-și mintea sa către Dumnezeu.

Iar după ce au trecut șapte ani, mult meșteșugărețul vrăjmaș, adică diavolul, s-a închipuit în îngerul luminii, având în mâini o sabie goală și, stând înaintea peșterii, a strigat, zicând: „Petre, robule al lui Hristos, ieși la mine, și îți voi spune ție cuvinte bune”. Iar sfântul a grăit: „Cine ești tu care vrei să-mi spui mie cuvinte bune?” Iar vicleanul înșelător a zis: „Eu sunt arhistrategul Domnului trimis la tine, întărește-te și îmbărbătează-te, bucură-te și te veselește, că s-a gătit ție scaun slăvit și cunună neveștejită de la Dumnezeu. Deci, acum locul acesta lăsându-l, să te duci în lume spre întărirea și folosul multora, că și izvorul de apă cel ce este aproape de tine s-a uscat cu dumnezeiască poruncă, pentru ca fiarele cele ce năvălesc asupra ta să moară de sete”.

Iar acestea le-a zis meșteșugărețul vrăjmaș, trimitând mai înainte pe alt diavol, ca să oprească curgerea apei pentru o vreme, cu îngăduința lui Dumnezeu. Dar Sfântul Petru fiind smerit, a răspuns împotriva

înșelătoarelor cuvinte ale diavolului, zicând: „Cine sunt eu ca într-acest fel să vină arhistrategul Domnului la mine, cel ce sunt asemenea cu un câine netrebnic?” Diavolul a zis: „Nu te mira de aceasta, robule al lui Domnului, pentru că în vremurile acestea tu ai covârșit pe Moise, pe Ilie, pe Daniil și pe Iov. Ai covârșit pe Moise și pe Ilie cu postirea, pe Daniil cu fiarele și cu târâtoarele, cărora le-ai astupat gura, iar pe Iov l-ai covârșit cu răbdarea ta și pentru aceea te vei numi mare la ceruri. Iar acum, sculându-te, vezi lipsirea apei și, degrabă plecând de aici, să te duci în mănăstirile cele ce sunt în lume. Iar eu voi fi cu tine și voi mântui pe mulți prin tine, zice Domnul Atotțiitorul!” Atunci sfântul a răspuns diavolului, zicând: „Să știi tu, că de nu vor veni aici ajutătoarea mea cea întru toate, Născătoarea de Dumnezeu, și ajutătorul cel cald întru primejdiile mele, Sfântul Ierarh Nicolae, nu mă voi depărta de aici!” Iar diavolul, cum a auzit pomenirea numelui Născătoarei de Dumnezeu și al Sfântului Nicolae, îndată a pierit.

Iar sfântul, cunoscând meșteșugul diavolului și neputința lui, s-a rugat lui Dumnezeu, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeu meu, iată vrăjmașul meu umblă răcnind, căutând să mă înghită, dar Tu cu puternica Ta mână mă îngrădește pe mine, robul Tău; de aceea mulțumesc Ție că nu Te-ai depărtat de la mine. Încă mă rog Ție, Stăpâne, Preabunule, ca și până în sfârșit să nu mă părăsești”. Deci după ce a trecut ziua aceea și a venit noaptea, cuviosul a adormit puțin și i s-a arătat în vedenia visului grabnica ajutătoare a creștinilor, iubitoarea de oameni, Stăpâna Preacurată Maria, Născătoarea de Dumnezeu, împreună cu Sfântul și Marele Nicolae, și au zis către dânsul: „De acum înainte să nu te mai înspăimânți, că Dumnezeu este cu tine și îngerul Domnului cel adevărat te va cerceta pe tine dimineața și-ți va aduce spre hrană mană din cer; pentru că acela i s-a poruncit de la Dumnezeu ca de astăzi la patruzeci de zile să-ți aducă această hrană în toate zilele vieții tale”. Preacurata Născătoare de Dumnezeu i-a mai arătat Sfântului Petru și mana, zicându-i: „Din acest fel de hrană ți se va aduce ție de înger în toate cele patruzeci de zile”. Aceasta grăind Stăpâna și pace dându-i lui, s-a dus de la dânsul; iar Petru, căzând la pământ, s-a închinat și a sărutat acel loc unde stătuseră picioarele Născătoarei de Dumnezeu și ale Sfântului Nicolae.

Iar a doua zi, după cuvântul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a venit îngerul lui Dumnezeu și i-a adus hrană cerească și, dându-i-o lui, s-a dus; iar el, mulțumind lui Dumnezeu și Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, a gustat din acea mană, care i se adusesese din mâini îngerești și atât s-a întărit cu dânsa, încât putea să trăiască fără hrană până la patruzeci de zile. Iar după ce s-au sfârșit cele patruzeci de zile, îngerul îi aducea mană și Sfântul Petru se întărea cu ea încă alte patruzeci de zile.

Astfel s-a liniștit singur în post și rugăciuni cincizeci și trei de ani. Și au pierit ispitele diavolești, cele ce la început i se făceau lui adesea.

Nălucirile, înfiorările și toate meșteșugirile diavolești au fost gonite departe de la dânsul cu puterea cea nevăzută a lui Dumnezeu. Și în atâția ani cuviosul n-a văzut față omenească, nici nu avea vreo haină de acoperit goliciunea trupească, nici altceva de trebuință firii omenești nu avea, ci numai cerul acoperământ și pământul pat; deci în vremea verii se ardea de căldura soarelui și iarna degera de frig. Toate acestea le răbda pentru dragostea lui Dumnezeu și pentru răsplătirea ce va să fie. Iar când Domnul a voit să arate pe robul său oamenilor, a rânduit cu purtarea sa de grijă un lucru ca acesta: Un oarecare vânător, luându-și arcul și tolba, a plecat ca să vâneze fiare prin muntele acela. Și trecând prin multe locuri cu surpături, văi adânci și dealuri dese, a ajuns în locul unde Cuviosul Petru petrecea viața asemenea cu îngerii.

Și când vânătorul s-a apropiat de locul acela, a văzut ieșind din dumbravă un țap mare care, jucându-se, mergea de departe înaintea vânătorului. Deci vânătorul, văzând acel țap ales, a alergat după el toată ziua, căutând să-l săgeteze pe el. Iar țapul, povățuit fiind de dumnezeiasca voie, a venit deasupra peșterii cuviosului și a stat, iar vânătorul, căutând cum l-ar putea vâna pe el, a văzut stând lângă țap, de partea dreaptă, un bărbat cu barba deasă, având perii capului până la coapsă, cu trupul gol și cu perii crescuți ca la o fiară. Pe acesta văzându-l vânătorul, s-a înspăimântat foarte tare și s-a pornit înapoi să fugă. Iar Sfântul Petru, văzându-l pe el fugind, a strigat către dânsul cu glas mare, zicând: „De ce te temi, frate, și pentru ce fugi de mine? Căci eu sunt om ca și tine, iar nu nălucire diavolească cum ai socotit! Deci întoarce-te și vino la mine și-ți voi spune toate cele despre mine, că pentru aceasta te-a trimis pe tine Domnul aici”.

Atunci vânătorul, auzind glasul acela, s-a întors din fugă și a venit, cutremurându-se, la cuviosul părinte care îl chema pe el. Iar sfântul, poruncindu-i lui să nu se teamă, l-a cuprins și l-a sărutat pe el întru Domnul și, șezând cu dânsul, a început a vorbi, spunându-i lui cu demănuțul toate cele despre el: cum a fost voievod și a fost prins în război, cum a fost dus în cetatea Samara și ținut în lanțuri, cum a fost scos din legături prin arătarea Sfântului Nicolae și a Sfântului Simeon, primitorul de Dumnezeu, și cum a fost dus la Roma; iar de acolo cum s-a întors și cu ce chip s-a sălășluit în muntele acela. I-a mai spus și cum s-a luptat cu diavolii, cu ce se hrănea, câți ani a viețuit și, în scurt să zicem, a spus toată viața lui aceluși vânător.

Și s-a minunat acel vânător, auzind cele grăite lui de către sfânt, și s-a înspăimântat și s-a umilit, zicând: „Acum am cunoscut că m-a cercetat pe mine Domnul cu darul Său și te-a arătat mie nevrednicului, pe tine, o, părinte, plăcutul Său cel ascuns. Deci și eu voi petrece cu tine de acum înainte, robule al lui Dumnezeu!” Iar Cuviosul i-a grăit: „Nu va fi așa, fiule, ci mai întâi să mergi la casa ta și te ispitește pe tine singur, de vei

putea să suferi nevoințele cele pustnicești. Însă să te ispitești pe tine astfel: înfrânează-te de carne, de vin, de brânză și de unt, iar mai înainte de toate înfrânează-te de femeia ta. Partea moștenirii tale să o împărți săracilor, să te silești la post și la rugăciuni și să iei aminte la tine însuși cu suflet umilit. Așa să petreci tot anul acesta și, după săvârșirea anului, să vii iar la mine și ceea ce va fi plăcut lui Dumnezeu, aceea îți se va porunci”.

Aceasta zicându-i sfântul și dând vânătorului binecuvântare și rugăciune, ca o logodire, l-a trimis la locul său și cel din urmă cuvânt i-a spus aceasta: „Mergi, fiule, cu pace, iar taina cea arătată ție să o păzești, nespunând-o la nimeni; căci comoara cea descoperită se fură”. Iar vânătorul, închinându-se sfântului, s-a dus slăvind și mulțumind lui Dumnezeu că s-a învrednicit a vedea în trup pe un plăcut al lui Dumnezeu atât de mare, și a vorbi cu el. Deci, mergând acasă, a făcut toate cele ce i se porunciseră de Sfântul Petru.

Și sfârșindu-se anul acela, vânătorul a luat cu sine doi călugări și pe fratele său și a mers în corăbioară până la malul acela, în dreptul căruia era petrecerea Sfântului Petru în pustie. Deci, sosind în acel loc, au ieșit la mal și au mers drept prin pustia muntelui. Și ajungând ei la peștera aceea, unde locuia plăcutul lui Dumnezeu, vânătorul, pornindu-se cu cea mai fierbinte dragoste, a apucat înainte de toți și a alergat la peșteră. Și acolo a găsit pe cuviosul părinte zăcând mort la pământ, având mâinile strânse pe piept în chipul crucii, cu ochii închiși frumos și celelalte părți ale trupului îngrijite cu cinste. Aceasta văzând-o vânătorul, s-a înspăimântat și, căzând înaintea trupului cuviosului, se tânguia cu plângere mare. Apoi l-au ajuns și cei ce-i urmau lui. Și văzând pe un mort cinstit ca acela și pe prietenul lor plângând deasupra lui, l-au întrebat: „Cine este acesta ce s-a aflat mort și pentru ce plângi așa de amar pentru el?” Iar vânătorul, plângând și tânguindu-se, a început a le spune cu de-amănuntul toată viața Cuviosului Petru, precum singur o auzise din gura lui, anul trecut.

Iar aceia, auzind de lucrurile cele de mirare ce li s-au spus, s-au umilit în inimile lor și au plâns cu amar că nu s-au învrednicit să vadă între cei vii, nici să audă cuvintele celui atât de mare rob al lui Dumnezeu. Iar fratele acelui vânător, fiind cuprins de duh necurat, când s-a atins de moaștele sfântului, îndată a câștigat tămăduire; pentru că diavolul, trântindu-l la pământ, a strigat cu glas mare, zicând: „O, Petre, au nu-ți ajunge că m-ai izgonit din peștera mea? Acum mă izgonești și din această locuință?” Aceasta zicând, a ieșit din gura omului ca un fum, și a zăcut omul acela ca un mort, apoi, după puțină vreme, s-a sculat sănătos și a zis către fratele său: „Îți mulțumesc, stăpânul meu frate, că m-ai adus aici la bine!” Și iarăși căzând cu mulțumire la moaștele cuviosului, le-a sărutat cu bucurie.

După aceasta, toți împreună, luând cinstitele moaște ale plăcutului lui Dumnezeu, le-au adus la mal și, punându-le în corăbioară lor, le-au dus într-un sat vestit, care era sub stăpânirea Macedoniei. Acolo, dându-se multe tămăduiri de la moaștele sfântului, episcopul cetății a auzit și, mergând cu tot clerul său, a luat acele moaște dătătoare de tămăduiri ale Cuviosului Petru și le-a dus cu cinste la episcopia sa. Și punându-le într-o raclă de mare preț, și cântând trei zile și trei nopți laudă lui Dumnezeu cu tot poporul, le-a îngropat în biserică, întru slava Preasfintei Treimi, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, a lui Dumnezeu, Cel slăvit de toată făptura, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Troparul, glasul al 4-lea:

Dumnezeul părinților noștri, care faci pururi cu noi după blândețile Tale, nu depărta mila Ta de la noi, ci pentru rugăciunile lor, în pace ocârmuiește viața noastră.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Condacul, glasul al 8-lea:

Depărtându-te pe sineți de însoțirea cu oamenii, ai petrecut în crăpăturile pietrelor și în peșteri, pentru dorul cel după Dumnezeu și pentru dragostea Domnului Tău, Petre, de la Care ai și câștigat cunună. Roagă-te neîncetat să ne mântuim noi.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile tuturor Sfinților, Doamne, și ale Născătoarei de Dumnezeu, pacea Ta dă-ne-o, nouă și ne miluiește pe noi, ca un îndurat.

Cuviosul Părintele nostru Petru din Galatia (1 februarie)

Acesta fiind de șapte ani, și-a lăsat părinții și s-a dus la Ierusalim, apoi în Antiohia. Acolo închizându-se într-un mormânt, petrecea viață pustnicească, nemâncând nimic o zi întreagă, iar a doua zi, târziu, gusta puțină pâine și apă. Apoi era făcător de minuni, tămăduind bolile și izgonind diavolii din oameni. Viața și minunile lui le descrie fericitul Teodorit, episcopul Chirului, și pomenește despre maica sa. De două ori a tămăduit-o cuviosul Petru: o dată de orbirea ochilor, când a sfătuit-o cu înțelepciune să nu se înfrumusețeze cu podoabele cele din afară, iar a

doua oară, de durerile cele grele de după nașterea acestui Teodorit și acum, fiind aproape să moară, a întors-o de la pragul morții. După aceea, pe o fecioară oarecare, nevăzut a răpit-o din mâinile voievodului cetății, care voia s-o necinstească cu sila, iar pe slujitorul acela l-a orbit. Apoi pe mulți îndrăciți i-a izbăvit, cu rugăciunea de duhuri viclene. Ajungând la adânci bătrânețe, s-a odihnit cu pace, având de la nașterea sa 99 de ani, dintre care șapte a viețuit lângă părinți, iar 92 i-a petrecut în pustiu.

Cuviosul Petru, cel ce a fost patriciu (1 iulie)

Cuviosul Petru s-a născut și a crescut în Constantinopol, din părinți slăviți și bogați. Tatăl lui se numea Constantin și a fost patriciu și povățuitor de oști. Acest Petru silindu-se din tinerețe la învățătura cărții, s-a deprins bine la filosofie, și a străbătut toată înțelepciunea cea dinafară. Și ajungând la vârsta cea de bărbat, s-a însoțit cu femeie, iar după sfârșitul tatălui său a luat cinstita dregătorie a aceluia, fiind pus patriciu în zilele evlavioasei împărătese Irina, și a fiului ei, Constantin. Iar după ce a luat împărăția Nichifor, și grecii au făcut război cu bulgarii, într-acea vreme Petru a fost pus de împărat mai-mare voievod peste toate ostile, și s-a dus cu împăratul asupra bulgarilor.

Și făcându-se mare război, întâi grecii au biruit pe bulgari, apoi cu dumnezeiasca slobozire, bulgarii îndreptându-se, au lovit pe greci cumplit, și l-au ucis pe însuși împăratul Nichifor. Atunci și fericitul Petru cu cincizeci de boieri greci a fost prins de bulgari, și a fost ținut în legături spre muncire și spre moarte. Și rugându-se el lui Dumnezeu cu dinadinsul pentru a sa izbăvire, i s-a arătat noaptea Sfântul Ioan Teologul, cel ce s-a rezemat pe pieptul lui Hristos, și l-a izbăvit pe el din legături, ducându-l până la Roma.

Dintr-acea vreme Petru s-a dat pe sine cu totul spre slujba lui Dumnezeu și socotindu-le pe toate ca pe niște gunoaie, s-a dus la muntele Olimpului, unde, luând viața îngerească, s-a nevoit împreună cu marele Ioanichie (Pomenirea lui la 4 noiembrie) și s-a deprins la toată bunătatea. Și petrecând acolo treizeci și patru de ani, a mers la Constantinopol după ce acum soția lui și fiul muriseră. Și mai întâi a petrecut o vreme lângă biserica zidită de dânsul, care se numea Evandria, apoi ducându-se la un loc de liniște osebit, și-a zidit o chilie mică și a petrecut într-însa opt ani, foarte obosindu-se pe sine cu postul și cu privegherea, și cu celelalte nevoitoare ostenele, purtând o haină aspră de păr pe trup, iar picioarele avându-le neîncălțate în toată vremea vieții celei pustnicești. Așa viețuind bine și cu plăcere de Dumnezeu, s-a odihnit întru Domnul și s-a numărat în ceata dreptilor celor ce slăvesc pe Tatăl, și pe Fiul, și pe Sfântul Duh, în veci. Amin.

Viața Sfântului Petru, care mai înainte a fost vameș (22 septembrie)

În părțile Africii era un vameș, anume Petru, foarte nemilostiv, care niciodată nu miluia pe săraci, nici nu se mai gândea la moarte, nu mergea nici la bisericile lui Dumnezeu și își astupa urechile sale de la cei care cereau milostenie. Iar bunul iubitor de oameni, Dumnezeu, Cel ce nu vrea moartea păcătosului, ci se îngrijește de mântuirea tuturor, și cu judecățile care știe mântuiește pe fiecare, Acela, și cu Petru acesta a făcut după bunătatea sa, și a mântuit pe el cu un chip ca acesta: Într-o vreme săracii și scâpătații șezând la ulițe, începu a lăuda casele milostivitorilor, și a se ruga lui Dumnezeu pentru dânșii, iar pe cei nemilostivi îi ocărau.

Deci, a ajuns cuvântul și până la acest Petru, căruia îi ziceau că este cu totul nemilostiv. Și se întrebau unul pe altul dacă luat-a cineva cândva din casa lui Petru ceva milostenie, zicând toți că nimeni n-a luat de la dânsul ceva. S-a sculat apoi un sărac și a zis: „Ce-mi veți da mie dacă eu voi merge acum și voi scoate de la dânsul milostenie?” Și făcură între dânșii rămășag. Deci, mergând săracul, a stat la poarta casei lui Petru. Leșind Petru din casă și ducând slugile un catâr încărcat de pâine la casa vameșului, săracul, cel ce făcuse rămășag cu tovarășii săi, i s-a închinat lui și a început a cere milostenie întradins, plângându-se. Iar el, neaflând piatră, a apucat o pâine și a aruncat în cel sărac, l-a lovit în obraz și s-a dus. Iar săracul, apucând pâinea, a mers la tovarășii săi, zicându-le că din înseși mâinile lui Petru a luat pâinea aceea. Și a lăudat pe Dumnezeu că Petru vameșul este milostiv.

După două zile s-a îmbolnăvit vameșul și, fiind aproape să moară, s-a văzut pe sine în vedenie că era cercetat la oarecare judecată și punându-se faptele lui în cumpănă, de o parte a cumpenelor stau niște arapi puturoși și mârșavi, iar de altă parte a cumpenelor stau niște bărbați foarte luminoși la chip. Deci, arapii aducând toate faptele cele rele pe care Petru vameșul, din tinerețe, în toată viața sa, le făcuse, le puneau în cumpănă, iar bărbații cei purtători de lumină nimic bun nu aflau din faptele lui Petru, pe care să le pună de partea cumpenei lor, împotriva lucrurilor lui celor rele care erau aduse de diavoli. Ședeau întristați și, nepricepându-se, unul către altul zicea: „Noi, dar, nu avem nimic aici”. Atunci a răspuns unul dintre dânșii: „Cu adevărat nu avem nimic, fără numai o pâine pe care a dat-o lui Hristos mai înainte cu două zile, și aceea încă fără de voie”. Deci puseră pâinea aceea de partea aceea a cumpenei și îndată a tras cumpăna mai mult decât cea dintâi. Atunci ziseră către vameș acei bărbați frumoși la chip: „Mergi, sărace Petre, și

mai adaugă la pâinea aceasta, ca să nu te ia pe tine arapii aceia mârșavi și să te ducă în chinul cel veșnic”.

Venindu-și apoi în sine Petru cugeta la cele ce văzuse, și a cunoscut că vedenia nu era nălucire, ci era adevărată, pentru că a văzut toate păcatele cele făcute din tinerețe, pe care acum le și uitase; pe toate acelea, adunându-le, arapii le-au pus în cumpănă. Și zicea în sine, minunându-se, Petru: „Dacă o pâine, pe care am aruncat-o în fața săracului, mi-a ajutat mie atât de mult încât nu m-au luat pe mine diavolii, cu cât mai mult milostenia cea multă, făcută cu blândețe și cu osârdie, va ajuta acelora care, fără cruțare, își împart bogățiile lor la săraci?” Și de atunci s-a făcut foarte milostiv, încât nici pe sine singur n-a vrut să se cruțe. Mergând odată el la vamă, l-a întâmpinat un corăbier gol, care sărăcise din înecarea corăbiei. Acela, căzând la picioarele lui, cerea să-i dea și lui o haină cu care să-și acopere goliciunea trupului. Iar Petru, dezbrăcând de pe sine haina cea de deasupra, bună, de mult preț, i-a dat-o lui. Iar corăbierul, rușinându-se a umbla într-o haină ca aceea, așa de prețioasă, a dat-o la un neguțător să o vândă. Deci, s-a întâmplat că Petru, întorcându-se de la vama sa, a văzut haina aceea spânzurată în târg, la vânzare. De aceea s-a mâhnit foarte și, mergând în casa sa, n-a gustat hrană de mâhnire, ci a încuiat ușa cămării sale și, plângând și tânguindu-se, gândea întru sine zicând: „N-a primit Dumnezeu milostenia mea, n-am fost vrednic ca să aibă săracul pomenirea mea”. Așa, mâhnindu-se și suspinând, a adormit puțin și, iată, a văzut pe cineva frumos la chip și strălucind mai mult decât soarele și având pe capul său o cruce era îmbrăcat în acea haină, pe care el o dăduse corăbierului celui sărac.

Și l-a auzit pe el, zicând către dânsul: „Ce plângi, întristându-te, frate Petre?” Iar el a răspuns: „Cum să nu plâng, Stăpânul meu, că pe cele ce le dau săracilor din acelea ce mi-ai dat mie, ei iarăși le vând în târg?” Atunci, i-a zis lui Cel ce i se arătase: „Oare cunoști haina aceasta pe care Eu o port?” Iar vameșul i-a răspuns: „Așa, stăpâne, o cunosc că era a mea, cea cu care am îmbrăcat pe cel gol”. I-a zis lui Cel ce i se arătase: „Nu te mâhni, dar, iată, de când ai dat-o săracului Eu am luat-o și o port, precum Mă vezi, și laud schimbarea ta cea bună, că M-ai îmbrăcat pe Mine, cel pierit de frig”.

Apoi, deșteptându-se din somn vameșul, s-a mirat și a început a ferici pe cei săraci și a zis în sine: „Dacă săracii sunt Hristos, viu este Domnul, că nu voi muri până ce nu voi fi și eu ca unul dintr-înșii”. Deci îndată și-a împărțit toate averile sale la săraci și pe robii pe care-i avea i-a slobozit. Oprindu-și un rob, i-a zis lui: „O taină am să-ți spun ție, pe care să o păzești și să o ascuți, pentru că de nu mă vei asculta pe mine și de nu vei păzi așezământul meu, apoi să știi că la păgâni te voi vinde pe tine”. Iar robul i-a zis lui: „Toate cele ce-mi vei porunci stăpâne, dator sunt să le

fac”. Și Petru i-a zis lui: „Să mergem în Sfânta cetate, ca să ne închinăm Mormântului celui făcător de viață al lui Hristos și acolo să mă vinzi pe mine la cineva din creștini și prețul meu să-l dai săracilor și tu singur slobod vei fi”. Iar sluga aceea, mirându-se de o ciudată socoteală ca aceea a stăpânului său, n-a vrut să-l asculte și i-a zis: „A merge cu tine în Sfânta cetate sunt dator, ca o slugă a ta, iar a te vinde pe tine, stăpânul meu, să nu fie aceea, că nu o voi face aceasta nicidecum”.

Și i-a zis Petru, iarăși, lui: „De nu mă vei vinde pe mine, apoi eu te voi vinde pe tine la păgâni, precum mai înainte ți-am zis ție”. Și au mers la Ierusalim.

Apoi, închinându-se la sfintele locuri, a zis iar către slugă: „Vinde-mă pe mine, că de nu mă vei vinde tu, apoi eu te voi vinde la barbari, în robie rea”. Deci, sluga, văzând gândul cel neschimbat al stăpânului său, l-a ascultat. Găsind pe un cunoscut al său, om temător de Dumnezeu, făuritor de argint cu meșteșugul, anume Zoil, i-a zis: „Ascultă-mă, frate Zoile, cumpără de la mine un rob bun”. Iar argintarul i-a zis lui: „Frate, să mă crezi că am sărăcit, și nu am ce să dau pentru dânsul”. Zis-a lui iar sluga vameșului: „Să iei împrumut de la cineva bani și să-l cumperi că este foarte bun, și te va binecuvânta Dumnezeu pentru dânsul”. Apoi, crezând Zoil cuvintele lui, a luat de la oarecare prieten treizeci de bani de aur și a cumpărat cu ei pe Petru de la sluga lui, neștiind taina aceasta, cum că Petru este stăpân al slugii sale.

Deci, sluga aceea, luând prețul pentru stăpânul său, s-a dus la Constantinopol, nespunând la nimeni ceea ce făcuse și prețul acela l-a împărțit la săraci. Iar Petru slujea la Zoil, lucrând acel lucru la care nu se obișnuise mai înainte; uneori slujea făcând bucătăria, alteori curățind gunoiul din casa lui Zoil, iar alteori în grădină, săpând pământul și cu alte slujbe și pătimiri muncindu-și trupul, se smerea fără măsură. Iar Zoil, văzând că s-a binecuvântat casa lui pentru Petru, precum altă dată casa lui Pentefri pentru Iosif, și bogăția i se înmulțise, l-a iubit pe Petru și se rușina văzându-i smerenia cea nemăsurată. Odată i-a zis lui: „Frate Petre, voi să te slobozesc de acum pe tine și de aici înainte ca pe un frate să te am”. Iar el n-a vrut să fie slobod, ci ca un rob voia să-i slujească lui. Și puteai de multe ori să-l vezi pe el batjocorit de celelalte slugi, iar uneori chiar bătut și în multe feluri mâhnit. El însă răbda toate acestea tăcând. Într-o noapte, Petru a văzut în vis în chip de soare pe Acela Care i se arătase lui în Africa purtând haina lui. Acela ținea treizeci de monezi de aur în mâinile sale, și a zis către dânsul: „Să nu te mâhnești, frate Petre, că eu ți-am luat prețul, ci să rabzi până la vremea aceea ce cunoscut vei fi!”.

Iar după câțiva ani au mers din părțile Africii niște vânzători de argint la locuri să se închine, și i-a chemat pe dânsii Zoil, stăpânul lui Petru, în casa sa la ospăț. Și când ospătau ei, au început oaspeții a

cunoaște pe Petru, și unul altuia zicea: „Cât de mult seamănă omul acesta cu Petru Vameșul”. Iar Petru, înțelegându-i, își ascundea fața despre dânșii, ca să nu fie cu totul cunoscut.

Însă ei îl cunoscuseră bine pe el, și începură a zice către cel ce-i chemase pe ei: „Domnule, Zoile, avem să-ți spunem ție un lucru: să știi că mare om ai în casa ta slujindu-ți ție, că cu adevărat Petru este acesta, care cândva mare putere avea în Africa și pe cei mulți robi ai săi i-a făcut liberi. Sculându-ne, să-l luăm pe el, că s-a supărat foarte dregătorul nostru pentru dânșul, și se mâhnește de el”.

Iar Petru, stând afară, a auzit aceste cuvinte ale lor și, lăsând jos vasul pe care îl ducea, a alergat la poarta curții, vrând să fugă; dar portarul curții aceleia era mut și surd din nașterea sa, el numai prin semn deschidea și închidea poarta. Grăbindu-se să iasă, robul lui Dumnezeu, Petru, a zis mutului: „Ție îți grăiesc, întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, deschide ușa degrab”. Iar mutul a grăit: „Da, stăpâne, voi deschide degrab!”. Și îndată i-a deschis lui și a ieșit. Deci, venind mutul la stăpânul său a grăit înaintea tuturor și toți din casa lui s-au mirat că l-au văzut pe el grăind.

Apoi, sculându-se, îl căutară pe Petru, dar nu l-au găsit. Și le zicea mutul: „Vedeți, doar n-a fugit, că mare rob al lui Dumnezeu este, că la venirea nopții mi-a zis mie așa: „Întru numele Domnului Iisus Hristos, ție îți zic, deschide-mi”. Și îndată am văzut din gura lui ieșind o văpaie care s-a atins de gura mea și am grăit.

Sculându-se, toți au alergat în urma lui, dar nu l-au ajuns, și pretutindenea căutându-l cu de-amăruntul nu l-au aflat.

Atunci au făcut pentru dânșul plângere mare, că nu au știut că este unul ca acela rob al lui Dumnezeu. Și proslăviră pe Dumnezeul Cel ce are mulți plăcuți ascunși ai săi.

Iar el, fugind de mărire omenească, se ascundea prin neștiute locuri până la mutarea sa către Dumnezeu, căruia se cuvine mărire în veci.

Sfântului Sfințit Mucenic Petru Damaschinul (9 februarie)

Unii zic că Sfântul acesta Petru Damaschinul a trăit în veacul al optulea, iar alții, că în al doisprezecelea. Această nelămurire vine din aceea că au fost doi Damaschini cu numele de Petru. Cel despre care vorbim acum a fost un mare nevoitor. El era preamilosiv. Petru acesta Damaschinul nu avea nici măcar o carte; ci mai curând împrumuta cărți ca să le citească. El citea cu râvnă, strângând înțelepciunea precum albina mierea. Un timp, el a fost episcop în Damasc, dar când a stat împotriva

creinței islamice și a ereziei manihee, arabii i-au tăiat limba și i-au aruncat în surghiun în Arabia cea mai dinăuntru. Dar cu toate acestea Dumnezeu i-a dat darul grăirii, astfel încât și în surghiun el predica Sfânta Evanghelie și îi întorcea pe mulți la Credința în Hristos. El a alcătuit și a lăsat posterității o preascumpă carte de învățătură duhovnicească. El a murit mărturisitor și mucenic și s-a mutat la locașurile cele cerești ale împărăției lui Hristos.

Cântare de laudă la Sfântul Petru Damaschinul

Damaschin opt feluri de cunoaștere înaintea oamenilor duhovnicești așează:

Întâi

Cunoașterea durerii și oricărei ispite

Al doilea

Cunoașterea din partea sufletului

A tuturor păcatelor sale,

A tuturor călcărilor poruncilor dumnezeiești

Și a iertării lui Dumnezeu.

Al treilea

Cunoașterea groazei, durerii și fricii

Celei de dinaintea morții, și de după

Despărțirea sufletului de trup,

Când acesta în fața Judecătorului

Va trebui să stea.

Al patrulea

Cunoașterea Mântuitorului Hristos,

A vieții Lui și a vieții Sfinților Lui:

A faptelor lor, a răbdării și cuvintelor lor,

Care ca un clopot de argint sună peste veacuri.

Al cincilea

Cunoașterea însușirilor zidirii,

A schimbărilor și felurilor ei.

Al șaselea,

Cunoașterea formei lucrurilor,

Și a tuturor celor care se pot vedea în Zidire

Al șaptelea

Cunoașterea lumii raționale și spirituale,

A lumii îngerești și a celei de sub pământ;

A binelui și răului.

Al optulea

Cunoașterea lui Dumnezeu,

Unul, Sfânt, Tare, Fără de moarte.

Aceasta este cunoașterea Teologiei,

La care puțini ajung.

Căci celui numit Teolog
Cea mai mare curăție îi trebuiește,
Căci inima necurată
La ceruri nu ajunge.
Damaschin, cele șapte feluri de cunoaștere
A dobândit,
Și la a opta, la cunoașterea lui Dumnezeu,
A ajuns.
Căci a opta de însuși Dumnezeu este dăruită în dar,
Ea nu se poate învăța,
Nici merita.

Cugetare

Sfântul Petru Damaschinul scrie despre darurile generale și particulare ale lui Dumnezeu către oameni și zice: «Darurile generale sunt patru, împreună cu toate cele care răsar din ele, ele fiind lucrările minunate și înfricoșate ale lui Dumnezeu, scrise în Sfânta Scriptură. Iar darurile particulare sunt dăruite fiecărui om îndeosebi, fie bogății spre miluirea săracilor, fie sărăcie spre sporirea răbdării și smereniei; fie stăpânire spre împărțirea dreptății și întărirea virtuților, sau a supunerii și robirii de dragul mântuirii sufletelor; fie sănătate spre ajutarea neputincioșilor, fie boală spre dobândirea cununii răbdării; fie înțelegere și pricepere la negoțuri spre sporirea virtuții, fie nepricepere și slăbiciune spre supunerea cea smerită. Toate acestea, chiar dacă apar contrare una celeilalte, sunt toate dăruite în scopul sporirii binelui», în concluzie, Sfântul Petru Damaschinul spune că avem datoria să aducem mulțumită pururea lui Dumnezeu pentru toate darurile, și să îndurăm cu nădejde și cu răbdare toate încercările și relele care ne pot veni din acestea. Căci toate cele pe care Dumnezeu ni le dăruiește sau îngăduie să vină asupra noastră, sunt spre a noastră mântuire.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpânul Iisus Izvorul Bucuriei:

Izvorul Bucuriei în nenorocirile vieții, pe care El singur le poate înlocui cu bucuria;

Izvorul Bucuriei noastre care zăcem în lanțurile păcatelor, pe care doar El ni le poate rupe și reda libertatea;

Izvorul Bucuriei în moartea noastră, din care El singur poate să ne învie.

Predică Despre cuvântul lui Dumnezeu cel mai tare ca moartea

Dacă cineva va păzi cuvântul Meu nu va vedea moartea în veac (Ioan 8, 51).

Câtă vreme într-o încăpere stă aprinsă o lumânare, întuneric nu poate fi câtă vreme lumina luminării luminează. Dacă mâncarea este gătită cu sare, ea nu se va strica. Dacă creștinul păzește cuvântul lui

Dumnezeu în sufletul lui, acela are lumină și sare întru sine și viața se sălășluiește în el. Acel suflet nu va cunoaște întunericul în această viață, nici putreziciunea morții nu o va gusta.

Oricine păzește cuvântul lui Hristos întru sine, cuvântul lui Hristos i se face hrană dinlăuntru care îl hrănește și-l luminează și-l învie. Dacă este în trup sau în afară de trup, el se simte la fel de viu pentru că Cuvântul lui Dumnezeu este în el, adică viața veșnică. Moartea trupului nu-i poate da unui astfel de suflet de Dumnezeu-purtător decât o mai mare libertate și un mai mare entuziasm al iubirii lui Hristos, Dătătorul vieții.

Dar ce înseamnă, fraților, a păzi cuvântul lui Dumnezeu întru sine? Aceasta înseamnă mai întâi: să ținem cuvântul lui Dumnezeu în mintea noastră, prin gândirea la el; al doilea: să ținem cuvântul lui Dumnezeu în inima noastră, prin iubirea pe care o avem pentru el; al treilea: să ținem cuvântul lui Dumnezeu cu voința noastră, prin împlinirea lui cu fapta; al patrulea: să ținem cuvântul lui Dumnezeu cu limba noastră, mărturisindu-l pe față atunci când se ivește nevoia să o facem. Astfel, a păzi cuvântul lui Hristos înseamnă să ne umplem noi înșine de el și să-l împlinim cu fapta. Oricine va păzi astfel cuvântul lui Hristos, cu adevărat nu va gusta moartea niciodată.

O Stăpâne al nostru, Puternice Doamne, Cel Care ai biruit moartea, dă-ne și nouă putere și înțelegere să păzim cuvântul Tău cel sfânt până la sfârșit; ca nici noi să nu gustăm moartea în veac și ca moartea niciodată să nu ne biruiască pe noi; și ca stricăciunea să nu mănânce sufletele noastre. O Stăpâne Atotmilostive, milostiv fii nouă, păcătoșilor,

Căci Ție se cuvine slava și mulțumită în veac, Amin.